

Sammissaqartitsineq – Marlunngorneq 3. marts 2020, nal. 10:00-15:00

Sammissaqartitsinermi oqaluuserisassat

Tikilluaqqusineq Nal. 10:00

Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoq, Karl Frederik Danielsen

Sammissaqartitsinermi pilersaarut: Ineqarnermut tamakkiisumik pilersaarut

Aningaasaqarneq teknikkilu – Ingerlatsineq iluarsaasarnerlu –

Kinguleruttoornerlu Nal. 10:15 – 11:15

Preben Gramstrup (fm3)

Unitsiarneq Nal. 11:15 – 11:30

Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarut Nal. 11:30 – 12:30

Jeanette Holding (IAN)

Ulloqqeqqasiorneq Nal. 12:30 – 13:00

Oqallinneq Nal. 13:00 – 14:00

NunaGIS pillugu pilersaarut

NunaGIS Nutaap saqqummiunneqarnera kl. 14:00 – 14:10

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut

Naalakkersuisoq, Ane Lone Bagger

NunaGIS-imik ilisarititsineq Nal. 14:10 – 14:25

Thomas Gaarde Madsen (AN)

NunaGIS inuiaqatigiinni periarfissaanik eqqartueqatigiinneq Nal. 14:25-15:00

Ualikkut busserluni takornariarneq

Kangerlussuup kangianut bussinik angalaalaarneq, aappaagu biiliniq sukkaniuffissaq aammalu ukiuunerani takornarissanut suut Sugar Loaf-imi neqeroortutigineqarsinnaanersut takusarlugit. Oqortunik atisaqarnissaq eqqaamaqquneqarpoq. (Qeqqata Kommunia qaaqquisuuvoq)

Ilanngussat

Ilanngussaq 1 Nuna tamakkerlugu Geodatanut atatillugu suliniut 2018-2021 – qup. 28-29

Ilanngussaq 2 Allakkiaq: NunaGIS – Kalaallit Nunaanni nunap assinginik paasissutissaate-qarfimmut toqqaannartumik isertarfik

Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarut pillugu ilanngussat kingusinnerusukkut nassiunneqarumaarput.

INEQARNERMUT TUNNGATILLUGU PISUSSANUT PILERSAARUT

ANINGAASAQARNEQ TEKNIKKILU –
INGERLATSINEQ
ASERFALLATSAALIINERLU –
KINGUAATTOORUTIT

Marsi 3-at 2020

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

IMARISAI

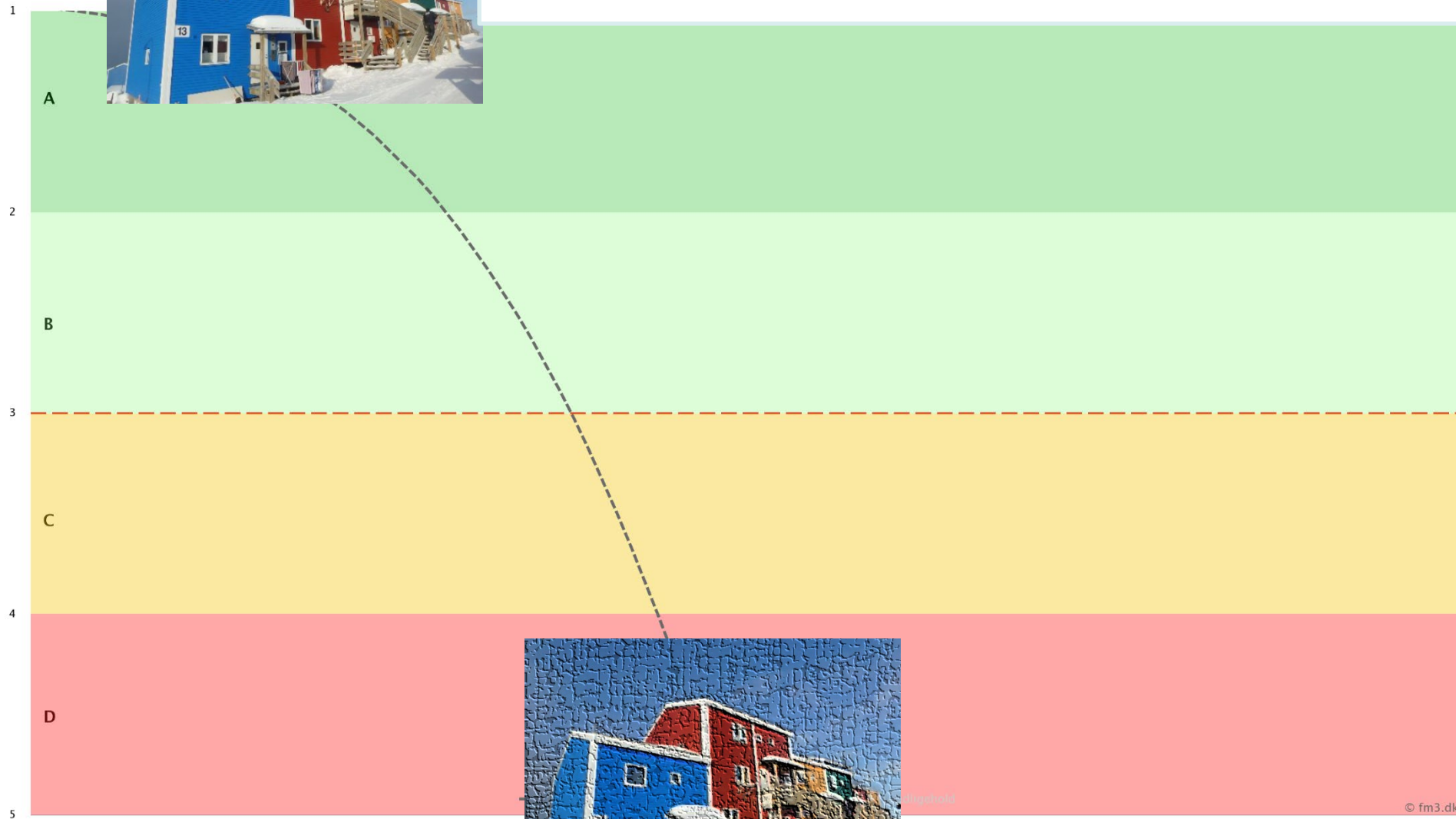
- Ingerlatsineq aserfallatsaaliinerlu : Ingerlatsineq aserfallatsaaliinerlu pillugit iluseq, suliniutit eqqarsaatigalugit qanoq-issutsikkut inissisimaneq
- Allanguinissami aallaavissaq - Kinguaattoorutit, ineqarnermullu akiliutit naammanngitsut / Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliineq (PPV)
- Siunissami atuilluartumik aaqqissuussineq - Aaqqiissutaasinnaasoq

Ingerlatsineq / aserfallatsaaliineq pillugit iluseq

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

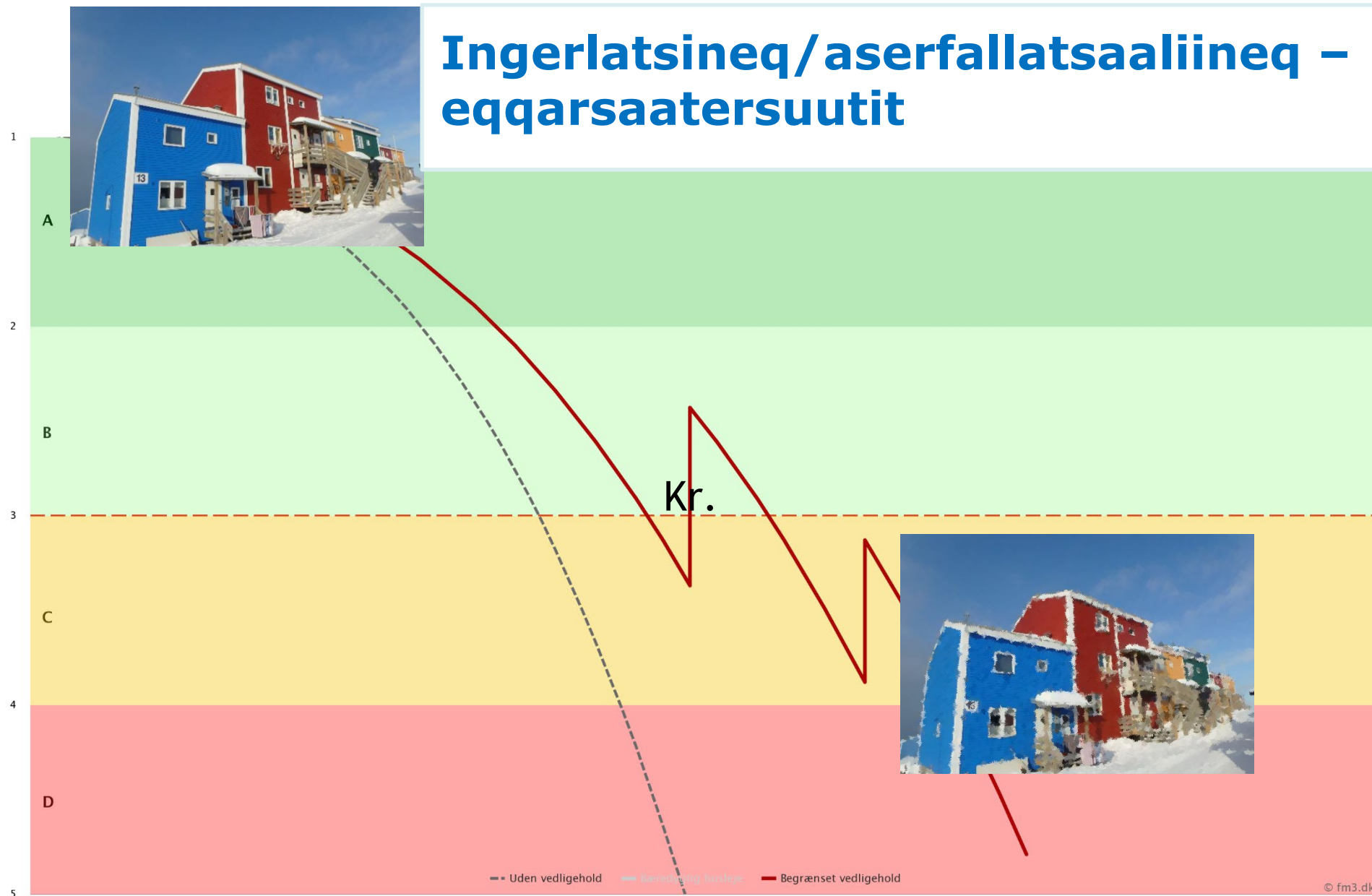

Ingerlatsineq/asferfallatsaaliineq – eqqarsaatersuutit

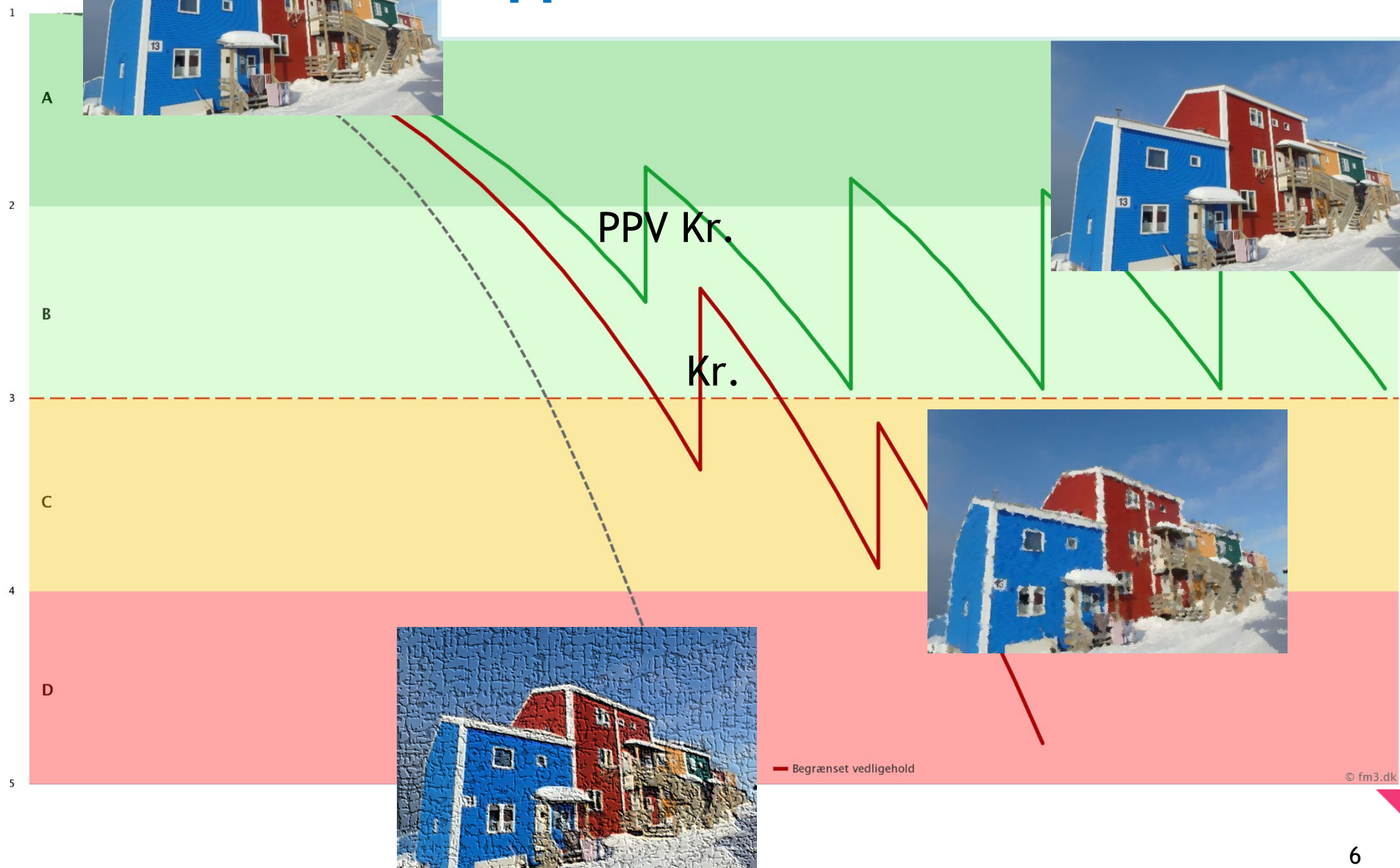

Inissianik
inerisaanissaq,
suliniutinut
sanilliukkaanni

Inissianik
inerisaanissaq,
suliniutinut
sanilliukkaanni

Ingerlatsineq/asferfallatsaaliineq – eqqarsaatersuutit

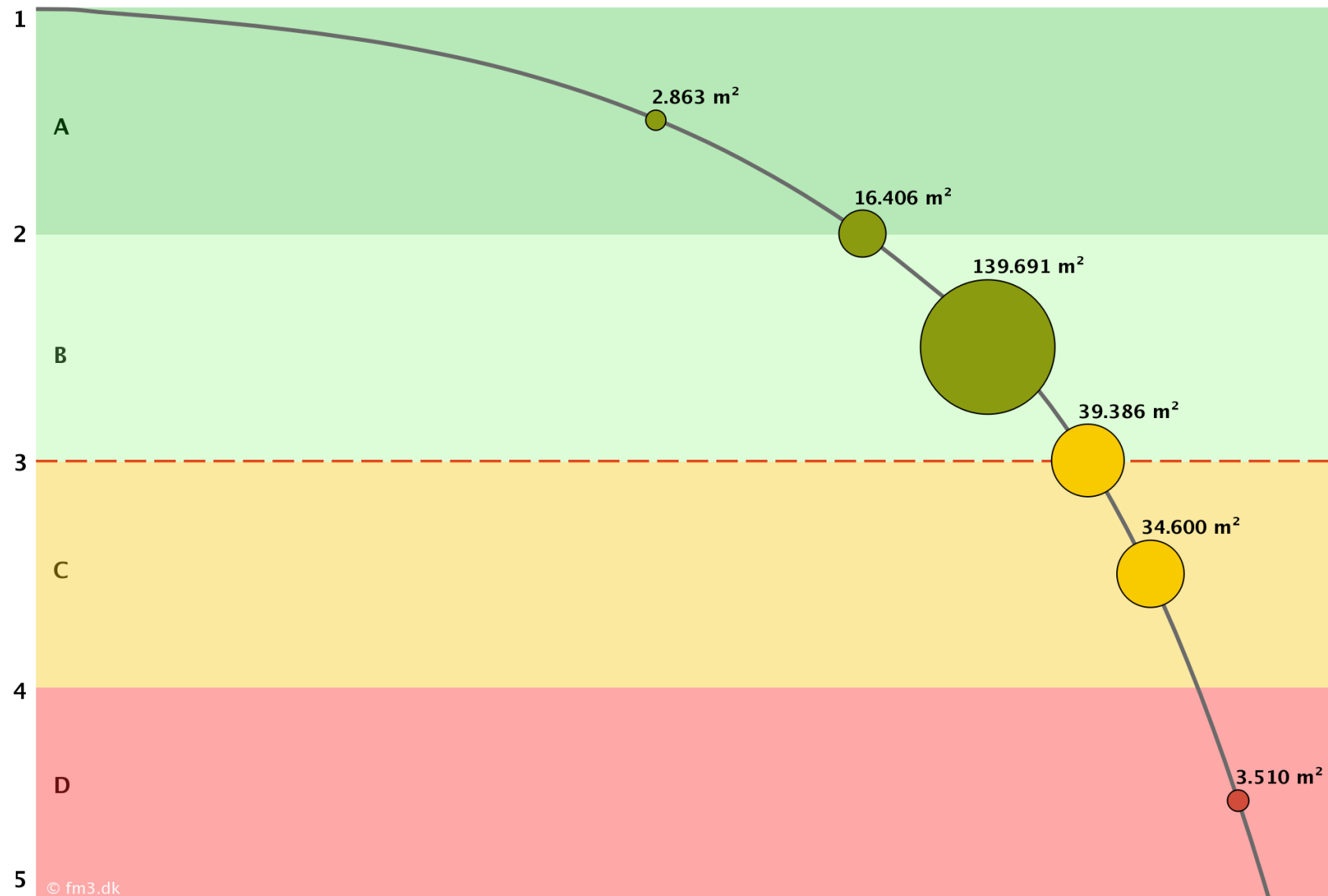
Inissianik
inerisaanissaq,
suliniutinut
sanilliukkaanni

Ingerlatsineq/aserafallatsaaliinerlu
pillugit pisut:
Danmarkimi kommuni

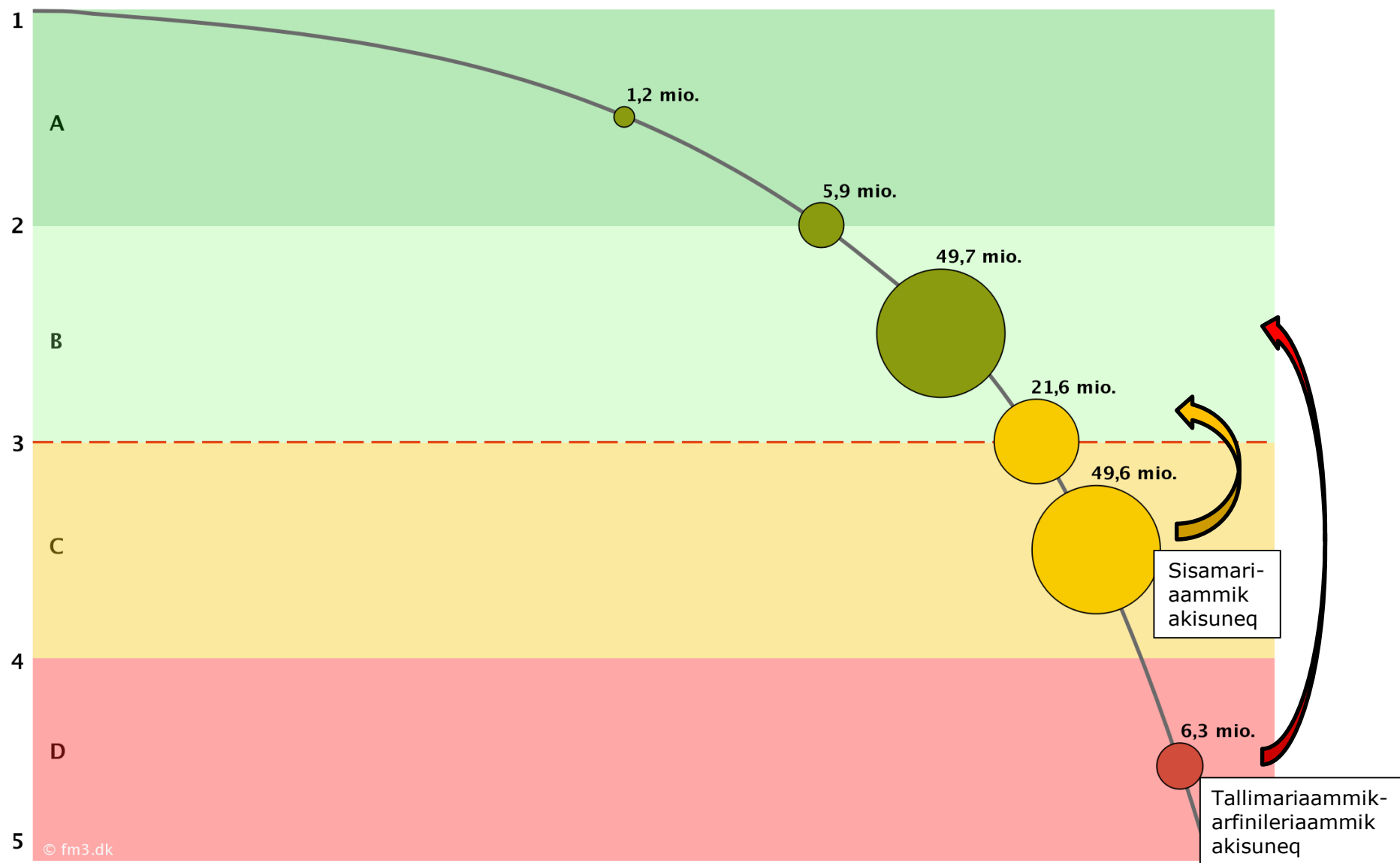
NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

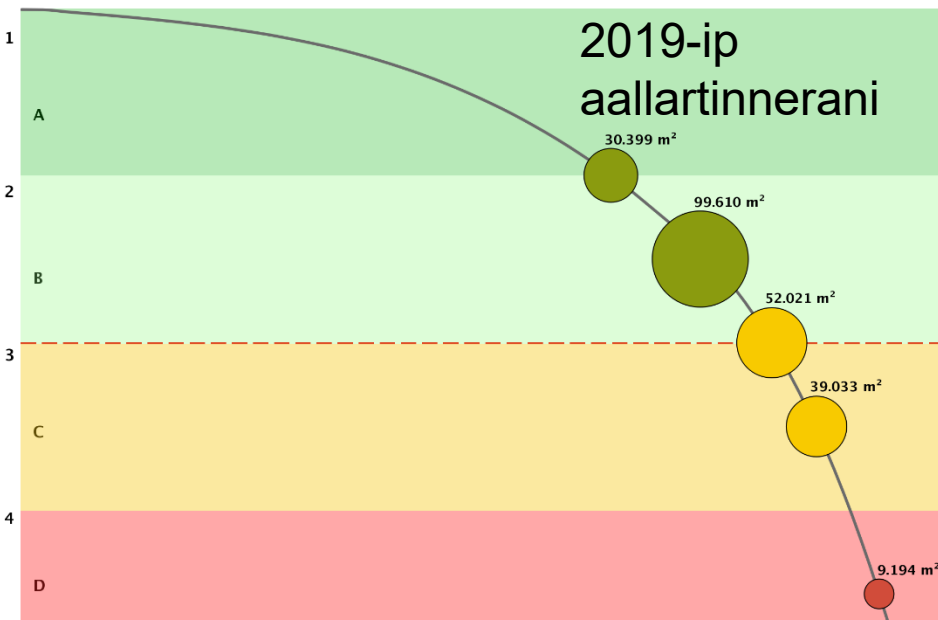
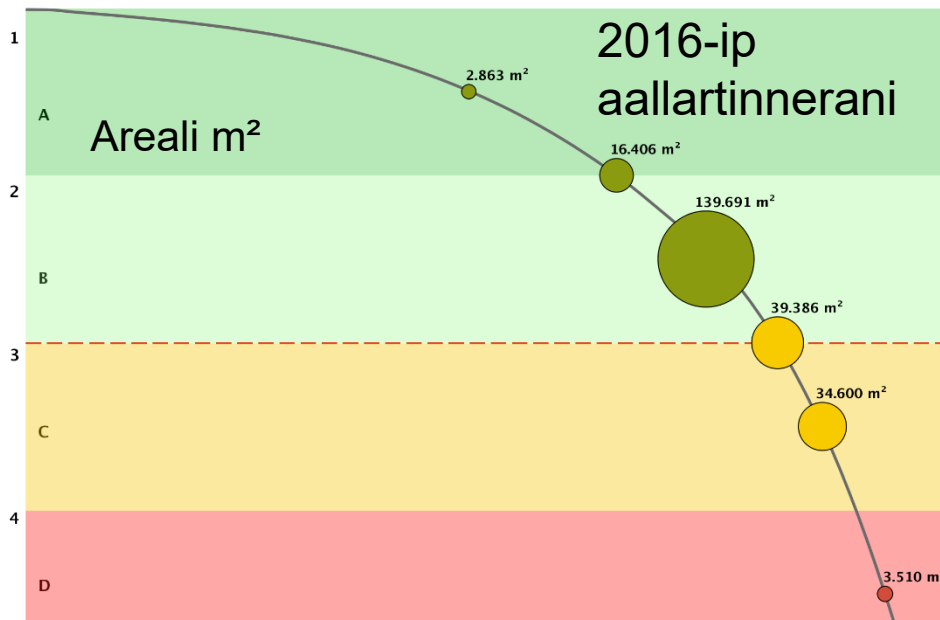

2016: Suliassat pitsaassusiisa inissisimanerat ~ 236.500 m²

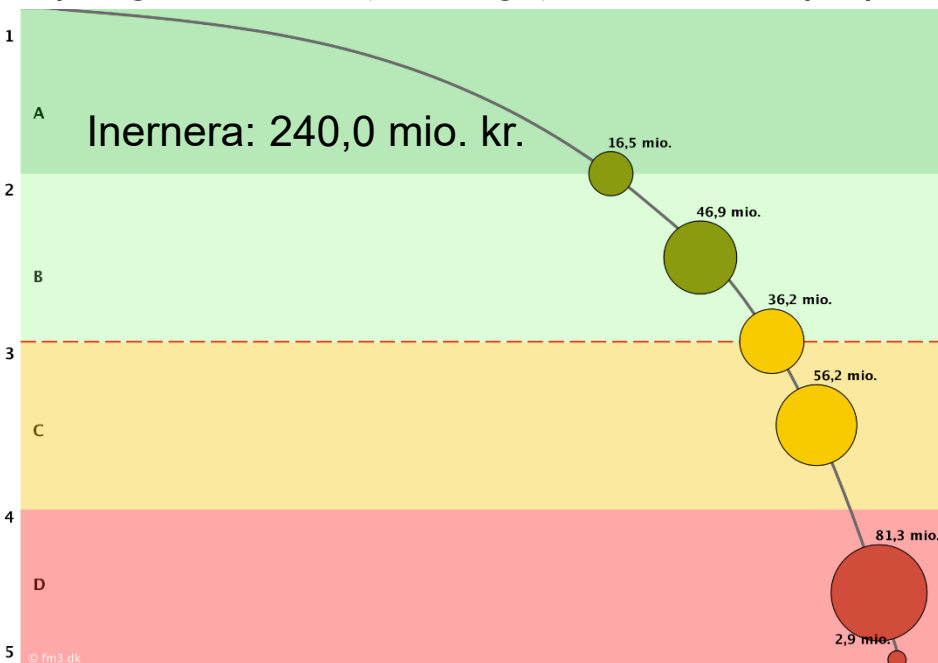
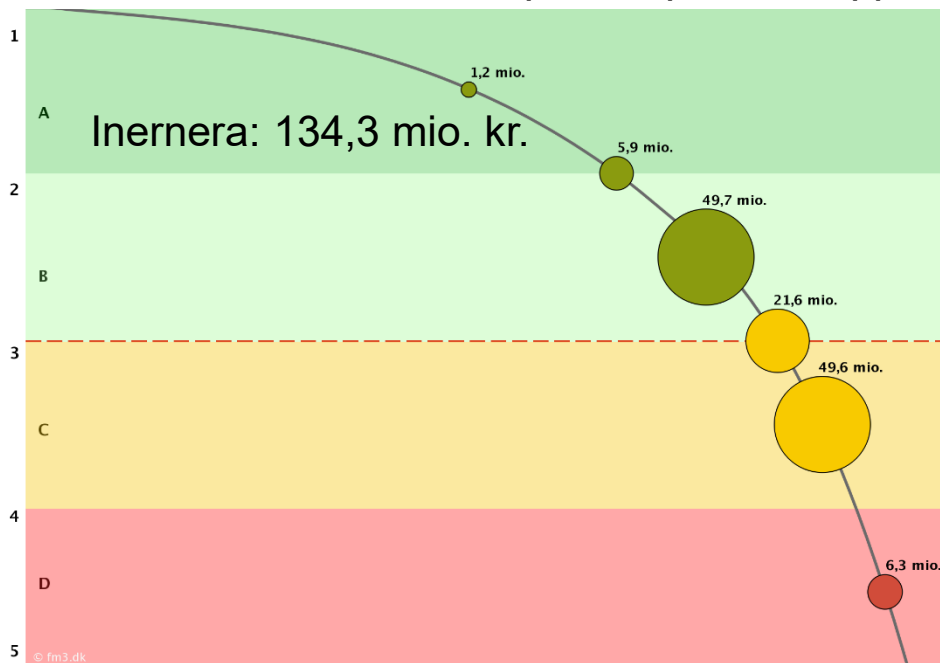

2016: Kinguaattoorutit (ukiut marluk ingerlanerini pisariaqartitsineq) ~ kr. 134 mio.

Aserfallatsaaliinissamik pisariaqartitsineq piffissap ingerlanerani (tassuugu) annertusisarpog

Kalaallit Nunaanni inissiat attartortittakkat

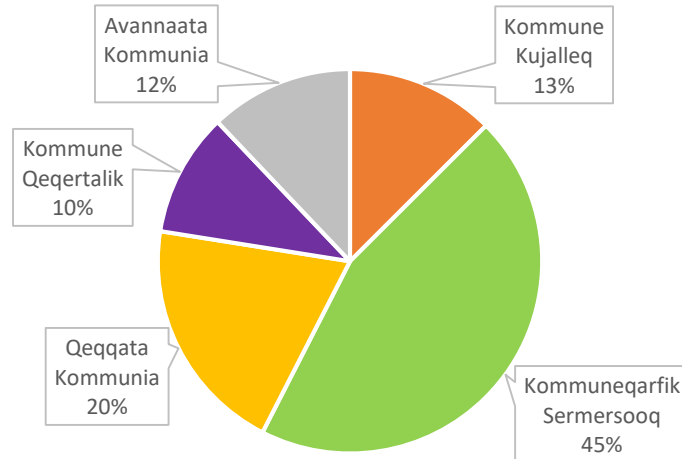
NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

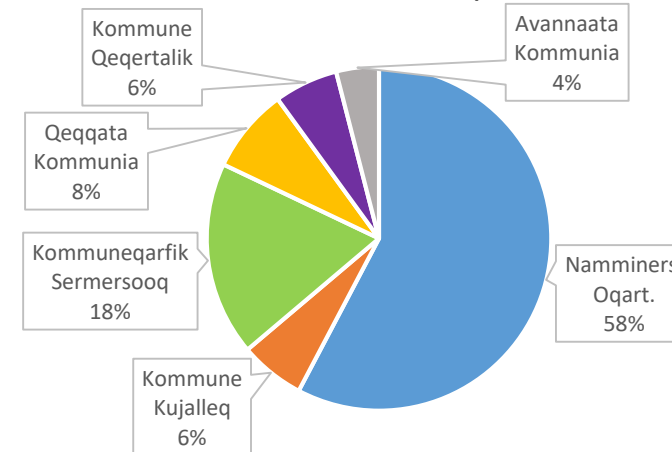
INISSISIMANEQ PIGINNITTUUNERMULLU TUNNGASUT

- Pisortat inissiaataat attartortittakkat nuna tamakkerlugu katillugit 11.575-iupput
- Namminersorlutik Oqartussat 58 %-ii, kommunillu 42 %-ii pigisaraat

Inissiat attartortittakkat tamarmik – Inissisimaneq

Piginnittuunermut tunngasut – Kommunit kiisalu
Namminersorlutik Oqartussat

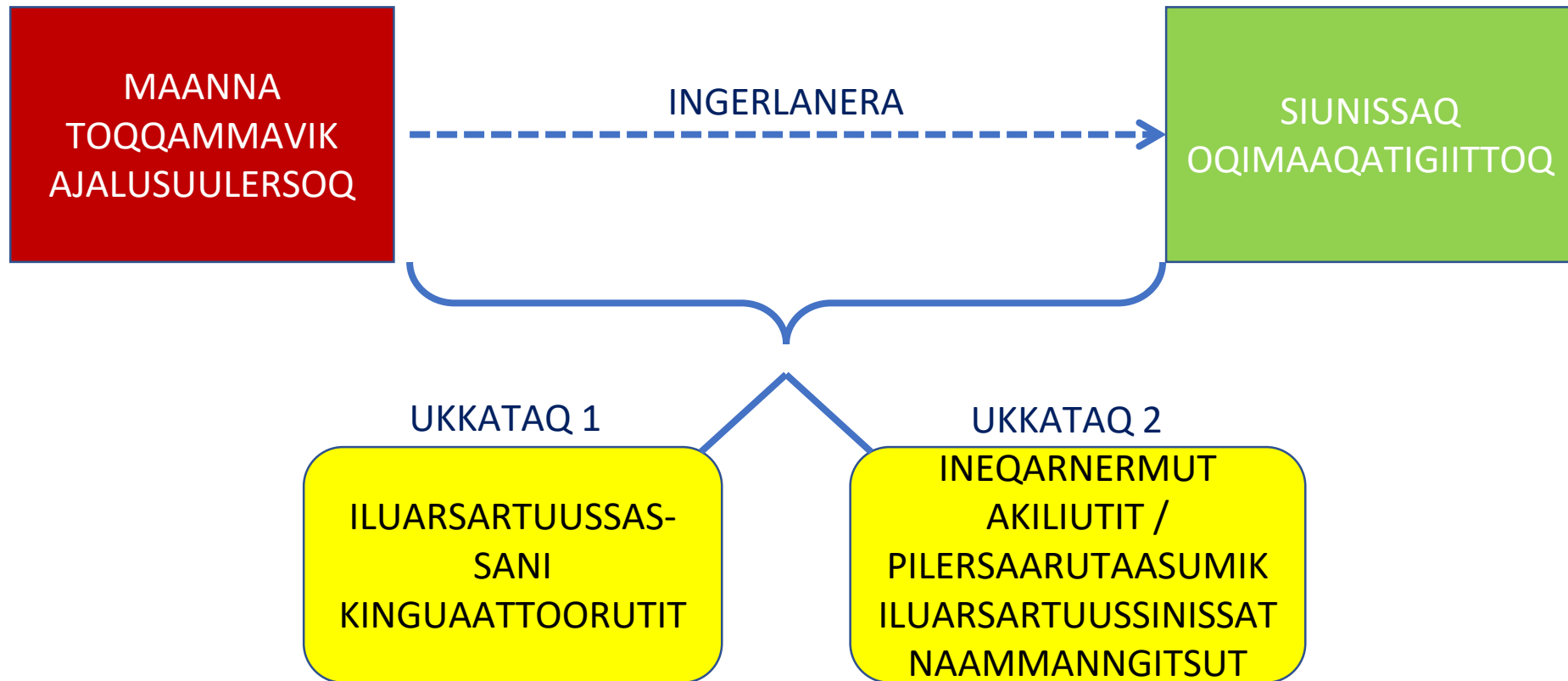
... tamanna inissianut assigiinngissitsinermik kinguneqanngilaq

Toqqammavik ajalusuulersoq 1 aamma 2

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

INISSISIMANEQ - MAANNA SIUNISSAMILU

1. TOQQAMMAVIK AJALUSUULERSOQ: KINGUAATTOORUTIT ANNERTUUT

Kommunit kiisalu Namminersorlutik Oqartussat naliliinerat. Paasissutissanut tunngavigisat, periutsillu assigiinngitsut

	Kommuni	Namm. Oqart (2016)	Katill. mio. kr.
Kommune Kujalleq (2019)	174	245	419
Kommuneqarfik Sermersooq (2017)	301	715	1.016
Qeqqata Kommunia (2016)	82	285	367
Kommune Qeqertalik (2019)	282	103	385
Avannaata Kommunia (2019)	302	130	432
Katillugit	1.141	1.478	2.619

Kommune Kujalleq Qeqqata Kommunalu kisiartaallutik nunaqarfiit ilanngussimavaat.

Kommune Kujalleq: Nutarterinissamut, iluarseeqqinnissamullu aningaasat kisimik ilanngunneqarput.

Kommuneqarfik Sermersooq: Ingutserinissamut, nutaanik sanaartornissamut, pilersuinissamullu aningaasat pineqarput.

Qeqqata Kommunia: INI-p pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissai kommunip atorpai.

Kommune Qeqertalik: Nutarterinissamut, iluarseeqqinnissamullu aningaasat kisimik ilanngunneqarput.

Avannaata Kommunia: Nutarterinissamut, iluarseeqqinnissamullu aningaasat kisimik ilanngunneqarput.

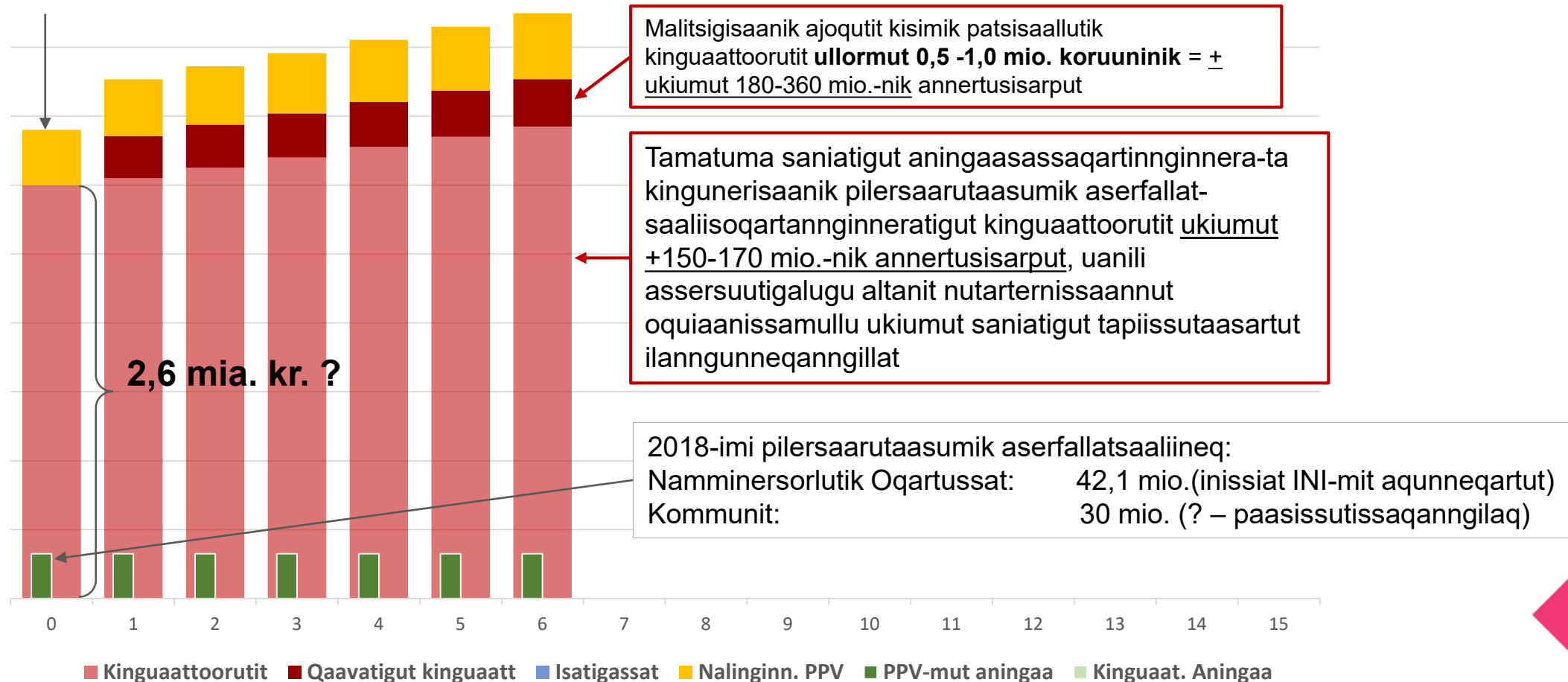
Selvstyret: Ingutserinissamut, nutaanik sanaartornissamut (?), pilersuinissamullu aningaasat pineqarput.

Tigusiffik: Kommunit kiisalu Namminersorlutik Oqartussat.

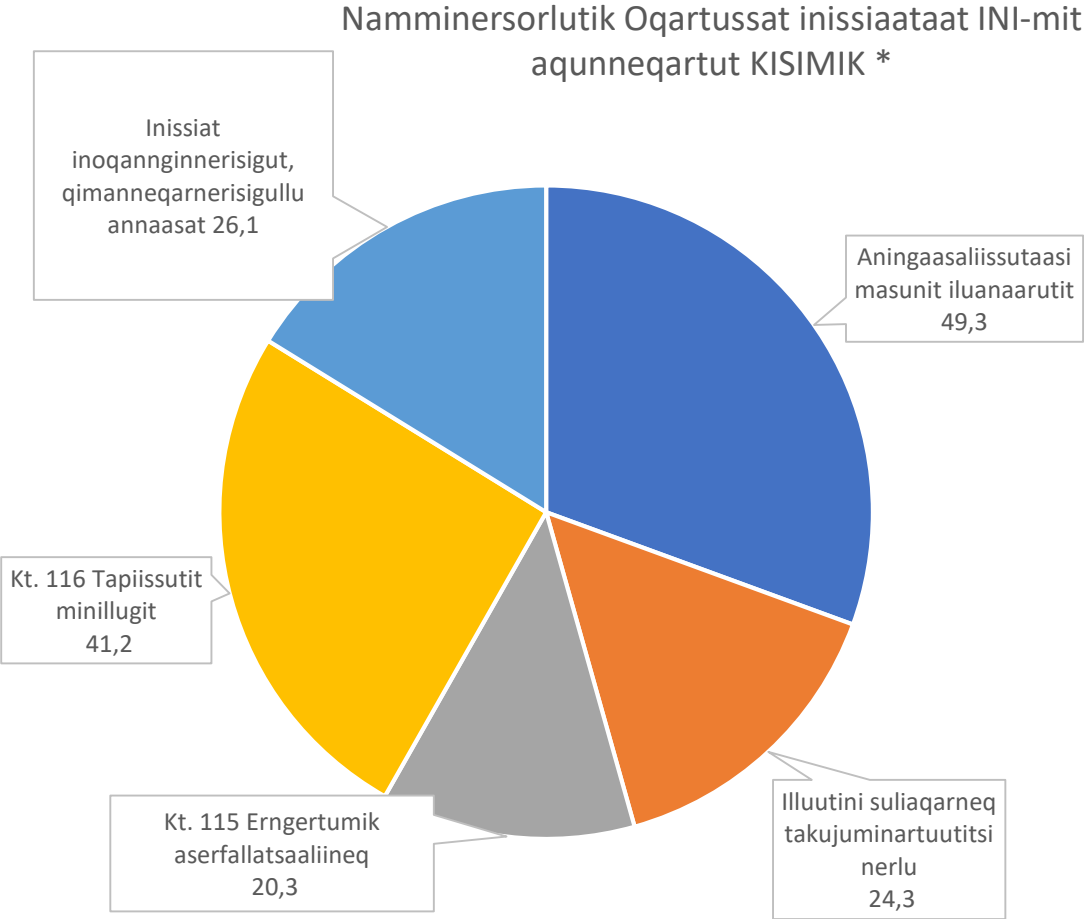
**Paasissutissatut tunngavigisat nalorninartut
tamakkiisuunngitsullu
Kinguaattoorutit : 2 – 2½ – 3 – 3½ mia. ??**

2. TOQQAMMAVIK AJALUSUULERSOQ PILERSAARUTAASUMIK ASERFALLATSAALIINISSAMUT ANINGAASAT NAAMMANNGITSUT

Pisariaqartumik pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissaq ukiumut m²-imut 280-300 kr. 790.000 m²-it missaat, imaappoq, **ukiumut 220-240 mio. missaat**

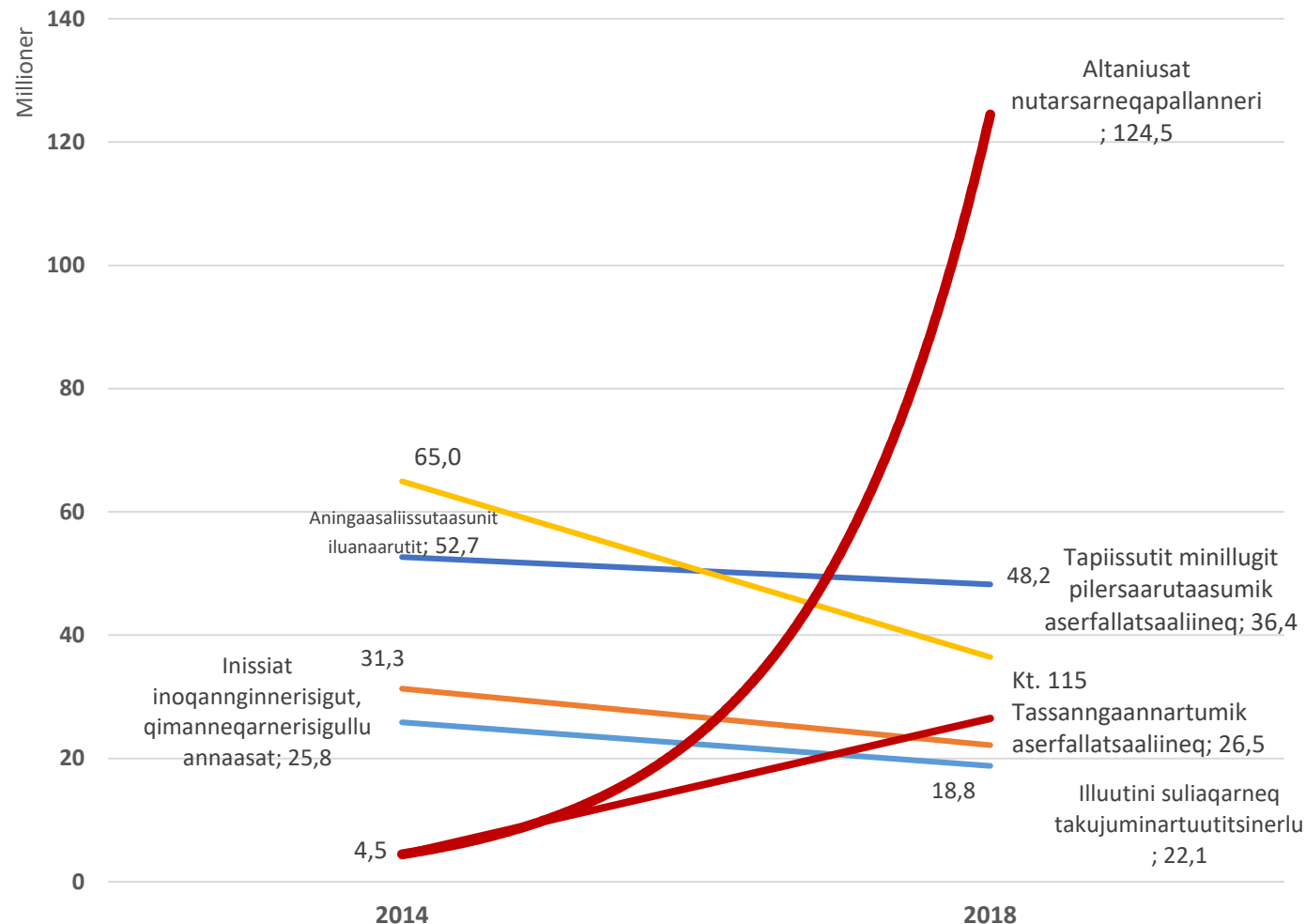
2014-mit 2018 tikillugu agguaqatigiissillugu ukiumut mio. koruuninik aningaasartutit

Inissiat attartortittakkat affaasa missaannaannut aningaasat pineqarput	Katil. 2014-2018
Aningaasaliissutaasunit iluanaarutit	246.518.600
Illuutini suliaqarneq takujuminartuutitsinerlu	121.311.714
Kt. 115 Erngertumik aserfallatsaaliineq	101.419.157
Kt. 116 Tapiissutit minillugit pilersaarutaasumik aserfallatsaaliineq	206.145.850
Inissiat inoqannginnerisigut, qimanneqarnerisigullu annaasat	130.605.538
Allaffissornikkut aningaasartuutit	139.317.709
Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinernut akiliutit	9.525.710
Ineqarnermut akiliutit, attartornermilu isertitat, tapiissutit ilanngullugit	1.253.561.722
Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissanut immikkoortitat	205.434.508

*Ukiuni taakkunani inissiat amerlassusaat m²-ilu assigiinngillat Naatsorsuinermi areal 392.000 m² aallaavigineqarpoq

2014-imit 2018 tikillugu ineriartorneq Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat attartortittakkat

*Inissiat INI-mit kisimi aqunneqartut - Ukiuni taakkunani inissiat amerlassusaat m²-ilu assigiinngillat

Kinguaattooruteqarneq
aqunneqarsinnaajunnaariartulersoq
takussutissaqarluarpoq:

Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliineq:

2014: 65,0 mio.

2018: 36,4 mio. **- 44%**

Tassanngaannartumik aserfallatsaaliineq
(tapiissutitut suliat minillugit: Oquk, altanit):

2014: 4,5 mio.

2018: 26,5 mio. **+ 594%**

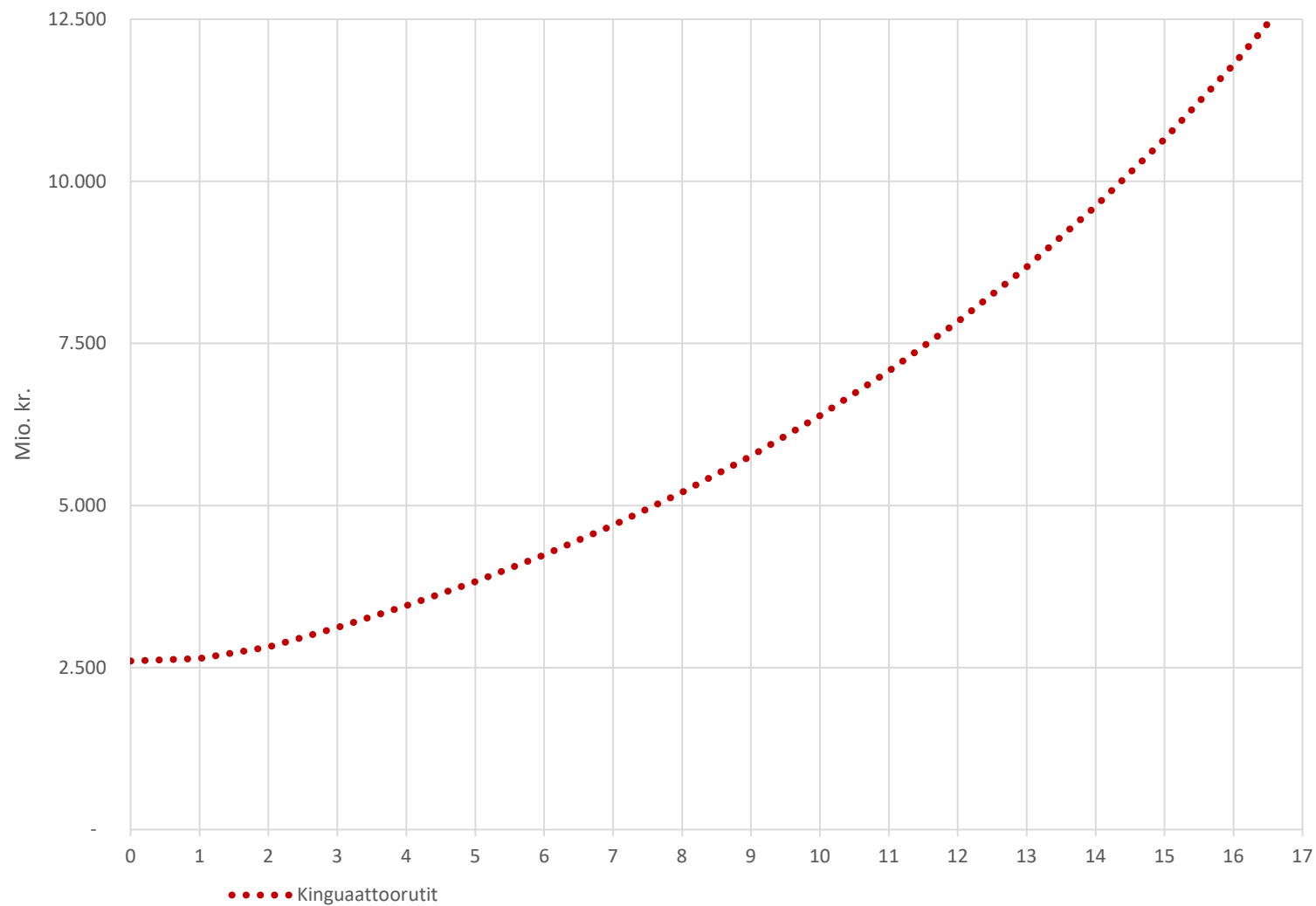
Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissanut
immikkoortitat

2014: 74,9 mio.

2018: 115,8 mio. **+ 54%**

- Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissamut kiisalu illuutini suliaqarnermut konto, tassanngaannartumik pisunit kontomut 'eqqugaaqqapput'
- Tassanngaannartumik aserfallatsaaliinissami piffissaq sivilisunerusarpoq, taamaattumillu pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissanut annikinneruni
- Tapiissutit aamma piffissarnartornerusarput, Pilersaarutaasumillu aserfallatsaaliinissat killiliimmik ilanngarneqartarlutik

KINGUAATTOORUTIT ILIUUSEQARFIGINEQANNGIKKUNIK KINGUNERISINNAASAATTUT *NAATSORSUUT*

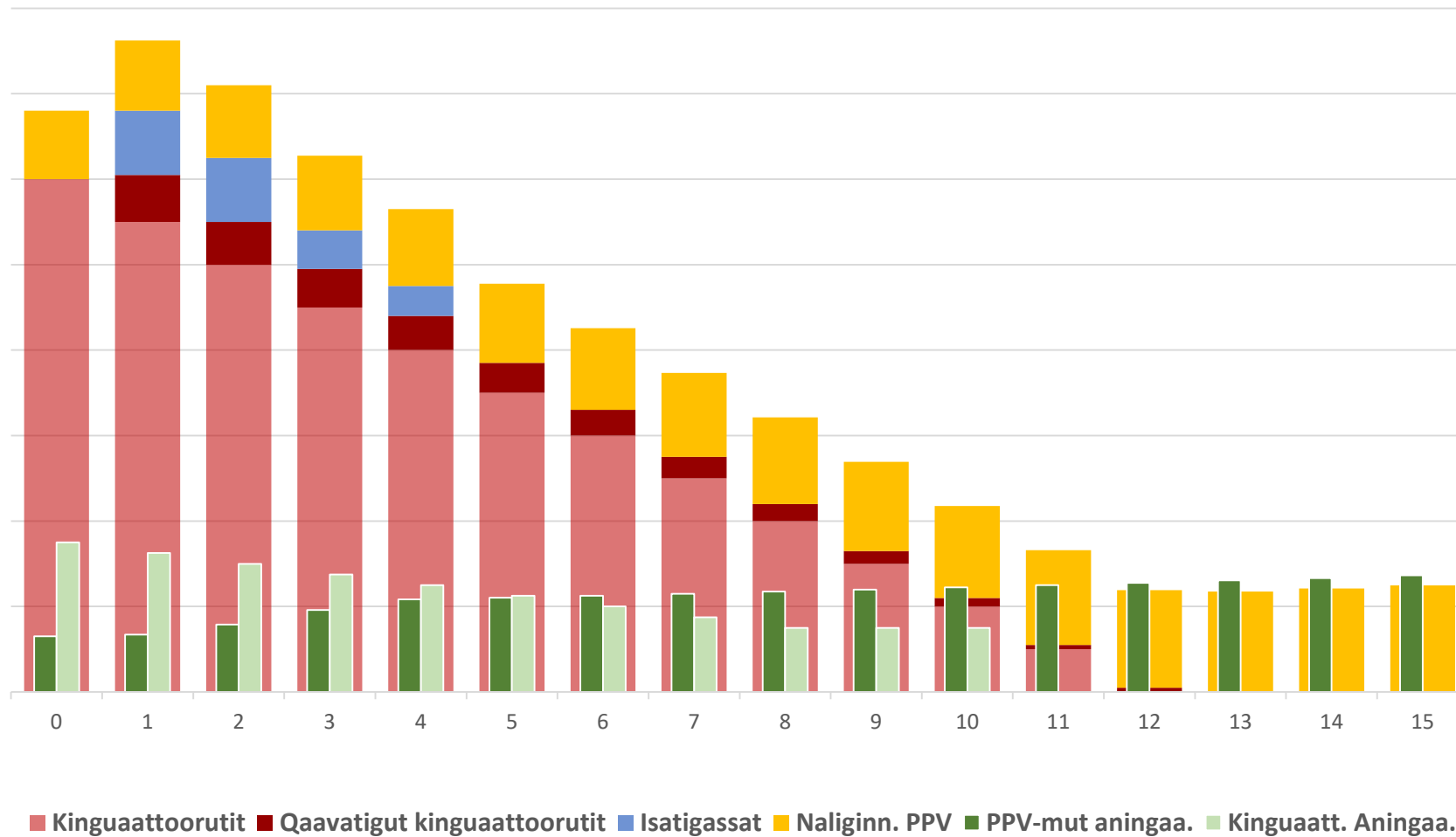

Siunissami atuilluartumik aqqissuussineq
Aqqiissutaasinnaasoq...

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Siunissami atuilluartumik aaqqissuussineq- tunngaviusumik ilusiliineq aaqqiissutaasinnaasoq

Inissiat pitsaanerusut eqqarsaatiginerullugit

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Karakter 3:
Nuttartilersimasut

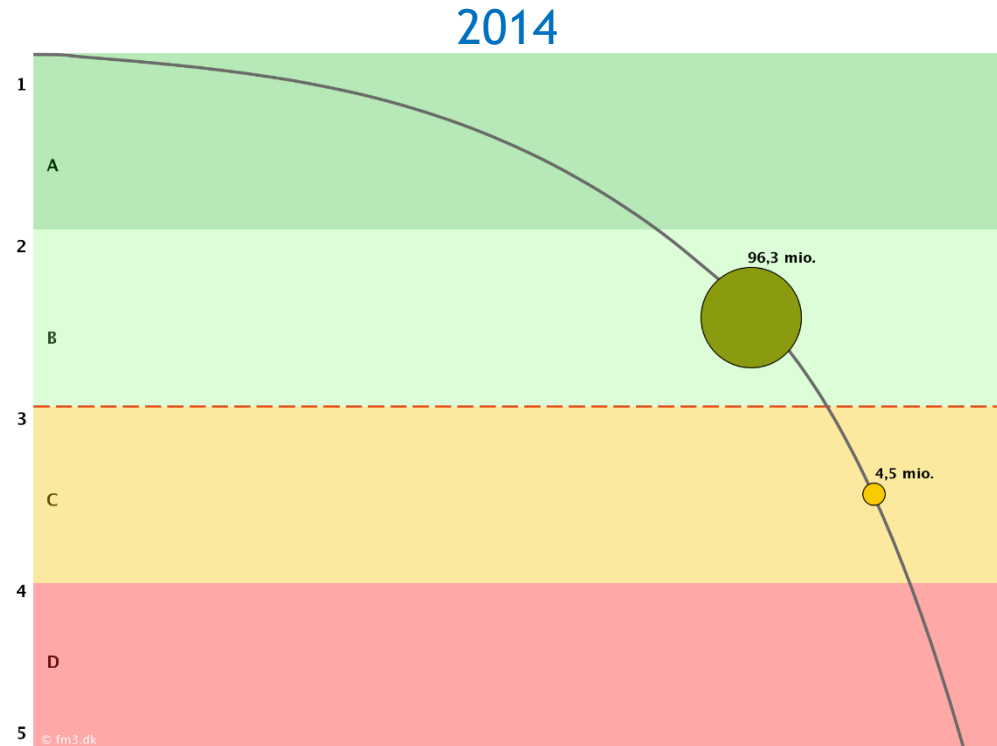
Karakter 4:
Itersat, issimit qaarnikut, illummut kuuttut, oquk?

2020	
Qaliaq 1	
Qanoq-issusaa:	3,0
PPV	1.000 kr.
Qaliaq 2	
Qanoq-issusaa	4,0
PPV	1.000 kr.
Malitsigisaanik ajoqutit	3.000 kr.
Katillugit	5.000 kr.

2022 - Model A		2024 - Model A	
Qaliaq 1		Qaliaq 1	
Qanoq-issusaa	3,0	Qanoq-issusaa	1,5
PPV suliat	1.000 kr.		
Qaliaq 2		Qaliaq 2	
Qanoq-issusaa	4,5	Qanoq-issusaa	4,8
PPV	1.000 kr.	PPV	1.000 kr.
Malitsigisaanik ajoqutit	4.500 kr.	Malitsigisaanik ajoqutit	6.000 kr.
		Katillugit	8.000 kr.

2022 - Model B		2024 - Model B	
Qaliaq 1		Qaliaq 1	
Qanoq-issusaa	4,0	Qanoq-issusaa	4,5
PPV	1.000 kr.	PPV suliat	1.000 kr.
Malitsigisaanik ajoqutit	3.000 kr.	Malitsigisaanik ajoqutit suliat	4.500 kr.
Qaliaq 2		Qaliaq 2	
Qanoq-issusaa	4,5	Qanoq-issusaa	1,5
PPV suliat	1.000 kr.		
Malitsigisaanik ajoqutit suliat	4.500 kr.		
		Katillugit	11.000 kr.

Naleqartitsinerusunut aningaasat atorlik

PPV + Suliaqarneq:

2014: 96,3 mio.

2018: 58,6 mio. **- 39%**

Erngerlugit suliarisassat:

2014: 4,5 mio.

2018: 26,5 mio. **+ 594%**

Bånd B: naleqassuseq 100%

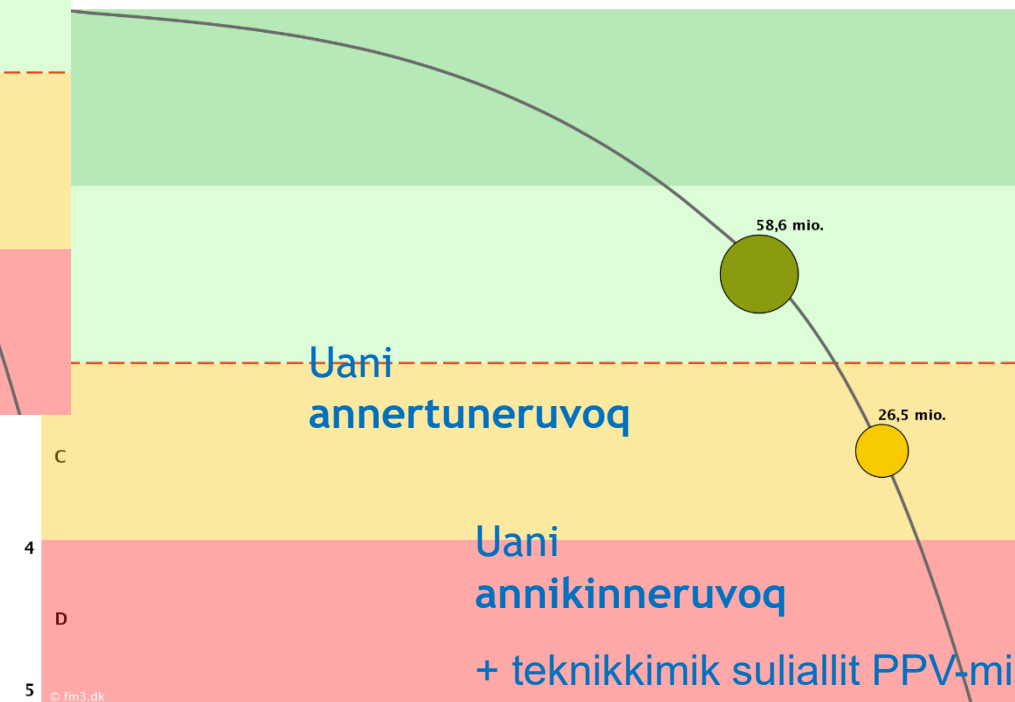
Bånd C: naleqassuseq 25%

Bånd D: naleqassuseq 12%

naleqassusaanik
sisamariaammik
annaasaq

naleqassusaanik
marloriaammik
annaasaq

2018

Uani
annikinneruvoq

+ teknikkimik suliallit PPV-mik
sulialinnut erngerlugillu suliaassanik
sulialinnut agguataarlugit

=> Maalarutit amerlissapput

Inoqanngitsitsinerit, attartornermilu
isertitanik annaasaqarnerit annikillillugit

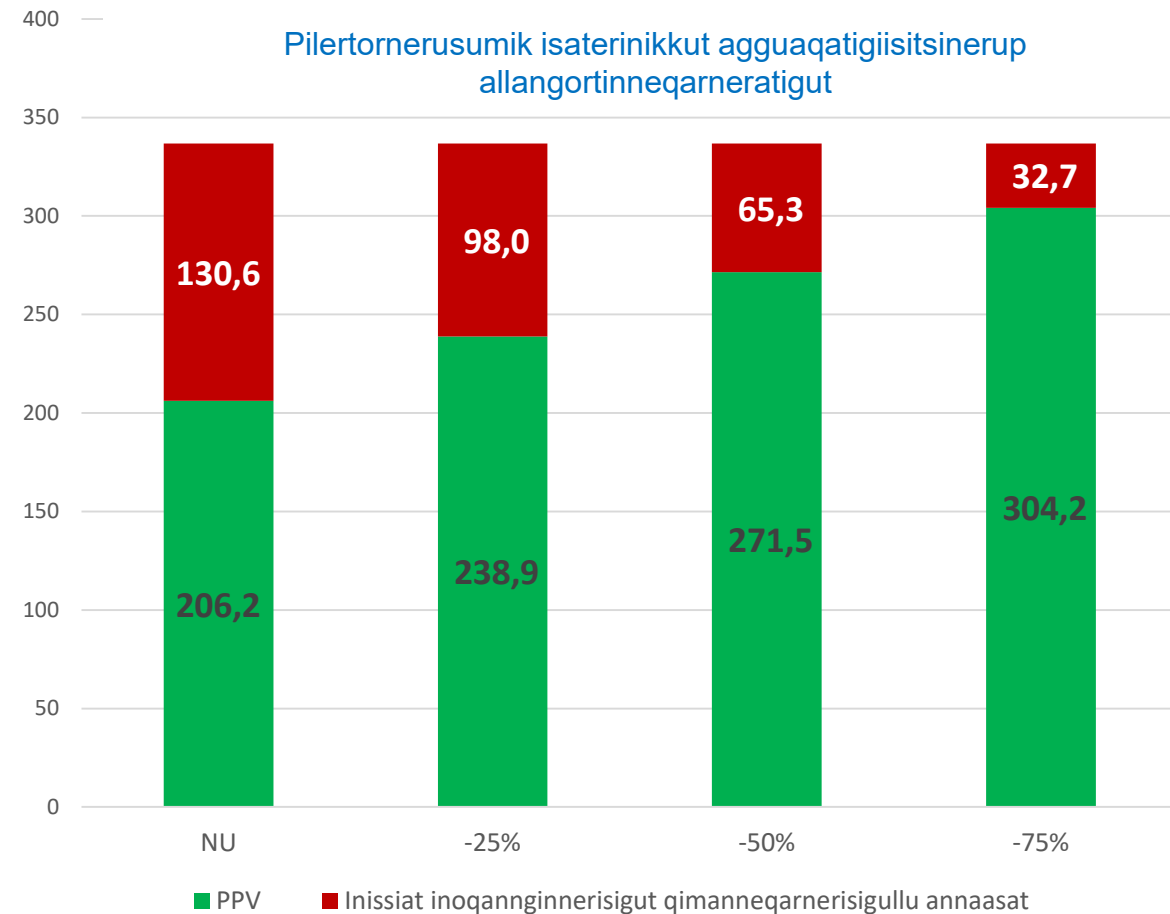
NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Inoqanngatsitsinerit, attartormilu isertitanik annaasaqar- neq annikillillugit Isaterinerit ingerlanneqarput. Arlallit, sukkannerusumillu

	INERNA 2014-2018
Illuutini suliaqarneq takujuminartuutitsinerlu	121.311.714
Kt. 115 Ingertumik aserfallatsaaliineq	101.419.157
Kt. 116 Tapiissutit minillugit pilersaarutaasumik aserfallatsaaliineq	206.145.850
Inissiat inoqannginnerisigut, qimanneqarnerisigullu annaasat	130.605.538

Attartortitsinermit annaasat annikillisinngearnerisigut, pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissanut aningaasat amerlanerusut

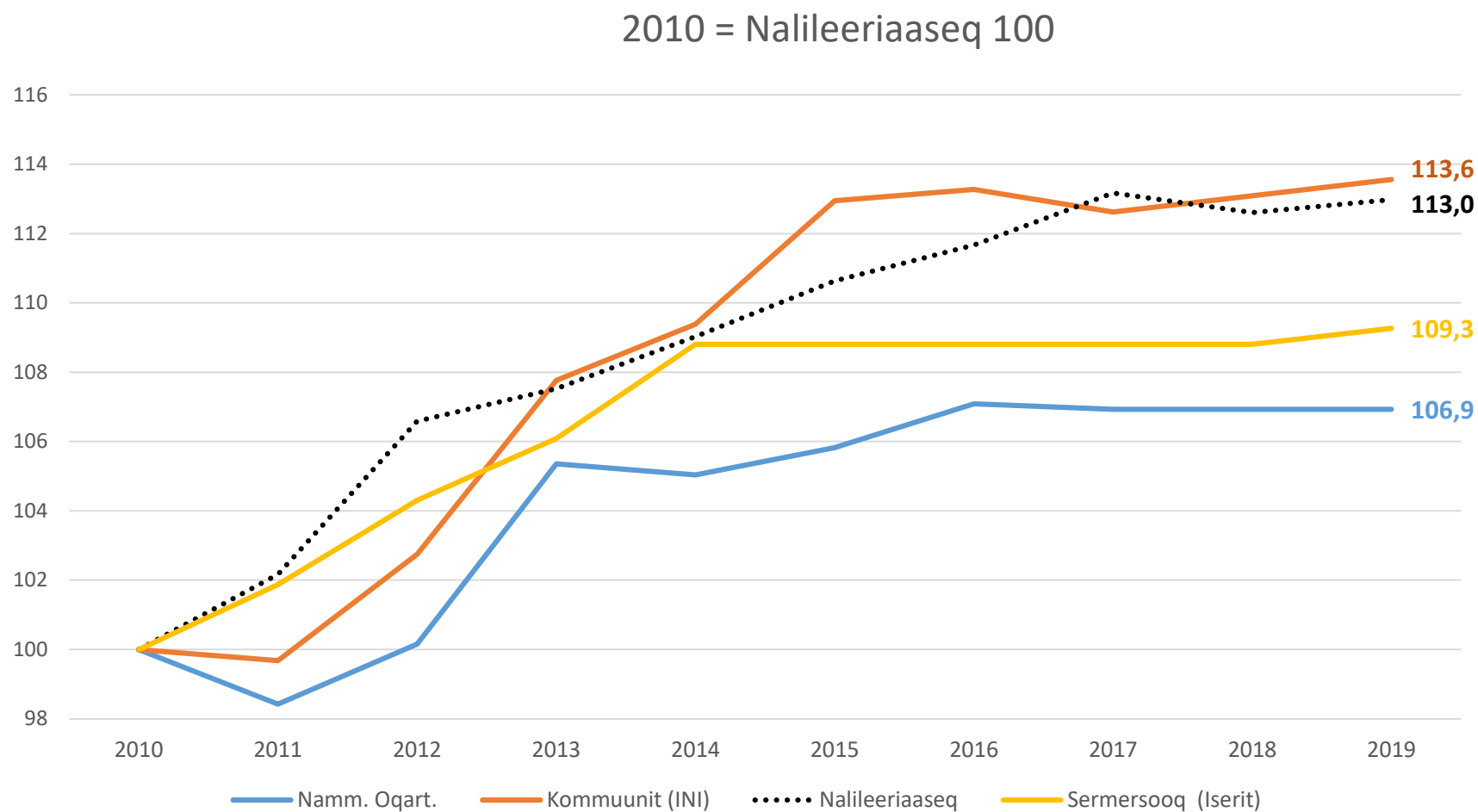

Ineqarnermut akiliutit naapertuuttut /
Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissamut
aningsaat naammattut

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

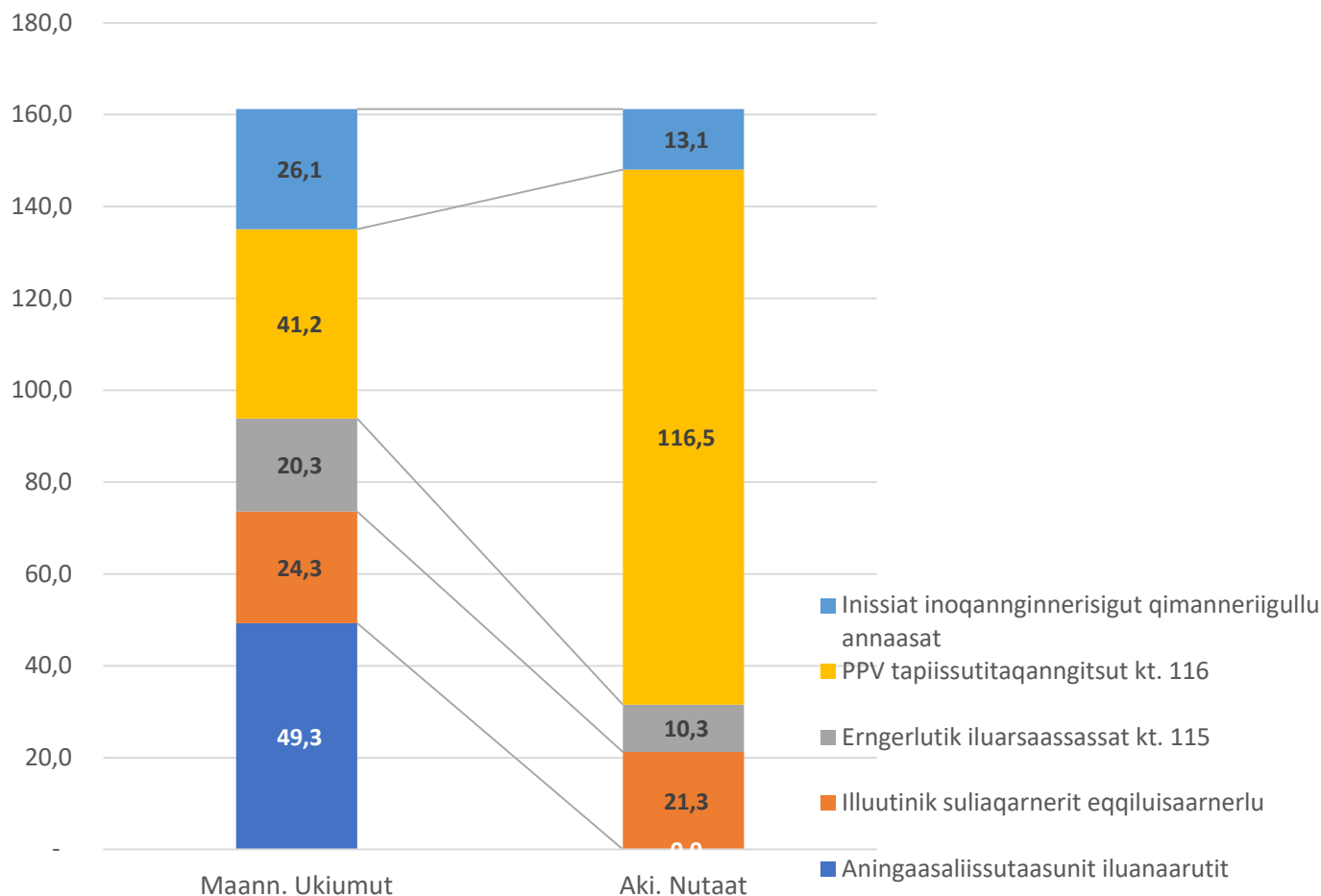
Attartornermi akiliutinik naleqqussaanerit 2010-2019

Aallerfik: INI aamma Iserit

Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissamut aningaasat qaffallugit Nutaamik agguaanissaq periarfissaava?

- Ukiumut m²-imut 290 kr. aallaavigalugu PPV-mik pisariaqartitsineq* = ukiumut kr. 113,8 mio.

* Naatsorsuineri areal 392.000 m² aallaavigineqarpoq

2019 aallaavigalugu attartornermi akigititat assigiissaarneqarunik PPV-mut immaq naammassapput, kinguaattoorutilli suliarineqarnissaannut naammagatik

Tunngavissat:

- Attartornermi isertitanit annaasat affaannanngussapput
- Kinguaattoorutit suliarineqarpata, erngertumik aserfallatsaaliinissat affaannanngussapput
- Ataatsimik ingerlatsiveqarluni illuutini suliaqarnermi annertuumik ingerlatsineq
- Aningaasaliissutaasunit iluanaarutit inissiaqarfimmiinnassapput
- Inissiat akornanni assigiissaarineq ingerlatsivimmi ataatsimi

Tapiissutit allat (2018-imi aningaasartuutit) ?

- Ataatsimik ingerlatsiveqarnermi allaffissornikkut tapiissutit annikinnerusut (27,9 mio.)
- Ataatsimik ingerlatsiveqarnermi sillimmasiissut akikinnerusoq (13,3 mio.)
- Ataatsimik ingerlatsiveqarnermi PPV-mut akiliutissat annikinnerusut (2,2 mio.)

Paasissutissanik tunngaveqarluarnissap
qulakkeerneqarnissaa
Paasissutissiinissami, aqutsinissamilu
atortut ataatsimoorussat

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

PAASSISSUTISSANUT TUNNGAVISSAT ASSIGIINNISSAANNIK, EQQORTUUNISSAANNIK, TAMAKKIISUUNISSAANNILLU PISARIAQARTITSINEQ

- Naatsorsuuserinermi teknikikkut malittarisassat patsisaallutik, pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissamik pilersaarutaasut tamatigut eqqortuuneq ajorput:
 - Illuutinik najugaqarfissatut attartortitsisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 12, 23. april 2008-meersoq:
§ 31. Najugaqarfinni imaluunniit ingerlatsinermut aserfallatsaaliuinissamullu immikkoortortani attartortitsisup ukiut tamaasa illuutit aserfallatsaaliineqarnerminni pitsaassusaat misissortassavai, inissiat ullutsinnut naleqquttumik pitsaassuseqalersinniarlugit aserfallatsaaliuinissamut nutarterinissamullu pilersaarummut atugassamik.
Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu aserfallatsaaliuinissamut nutarterinissamullu pilersaarusiaq minnerpaamik ukiunut tulluuttunut 10-nut tunngasuussaaq. Aserfallatsaaliuinissamut pilersaarummi piffissap qanorluunniit ilinerani illup pineqartup ilaanik atortulersuutissaanilluunniit piseqqinnermut akit atuuttut tunngavigineqartassapput
 - => Pilersaarutaasumik aserfallatsaaliinissamik pilersaarutit pisariaqartitanik tunngaveqaratik, akissaqartinneqartut tunngavigineqartarput Naatsorsuutit amigartumik aningaasalersorneqannginnissaat pillugu, kinguaattoorutit "ukioq 11-mi" missingersuusiorfigineqarput
 - Atortulersuutissanik piseqqinnermi aki, aserfallatsaaliinermi akimit qaffasinneruvoq, taamaattumillu aningaasartuutissat annertuallaarsinnaallutik.
- Kinguaattoorutit ingerlatsisunit assigiinngitsunit assigiimmik naatsorsorneqanngillat. Ilaasa taartissatut inissialiornissami aningaasartuutissat ilanngukkaat, ilaallu isaterinissamut aningaasartuutissaqaratik
- Paasissutissarpassuit allataannaammata misissueqqissaarinissamut atorneqarsinnaanngillat:
 - '...qanoq-issusaa ajorpoq...', '...ukiut 5-10 qaangiuppata atoqqissinnaajunnaassapput ...'
- Immikkoortortat, inissianik allaffissornikkut suliallit, peqatigiiffiit assigiinngitsut akornanni paasissutissat katersorneqaratillu ataqatigiissaarneqanngillat

PAASSISSUTISSIINISSAMI, AQUTSINISSAMILU ATORTUT ATAATSIMOORUSSAT

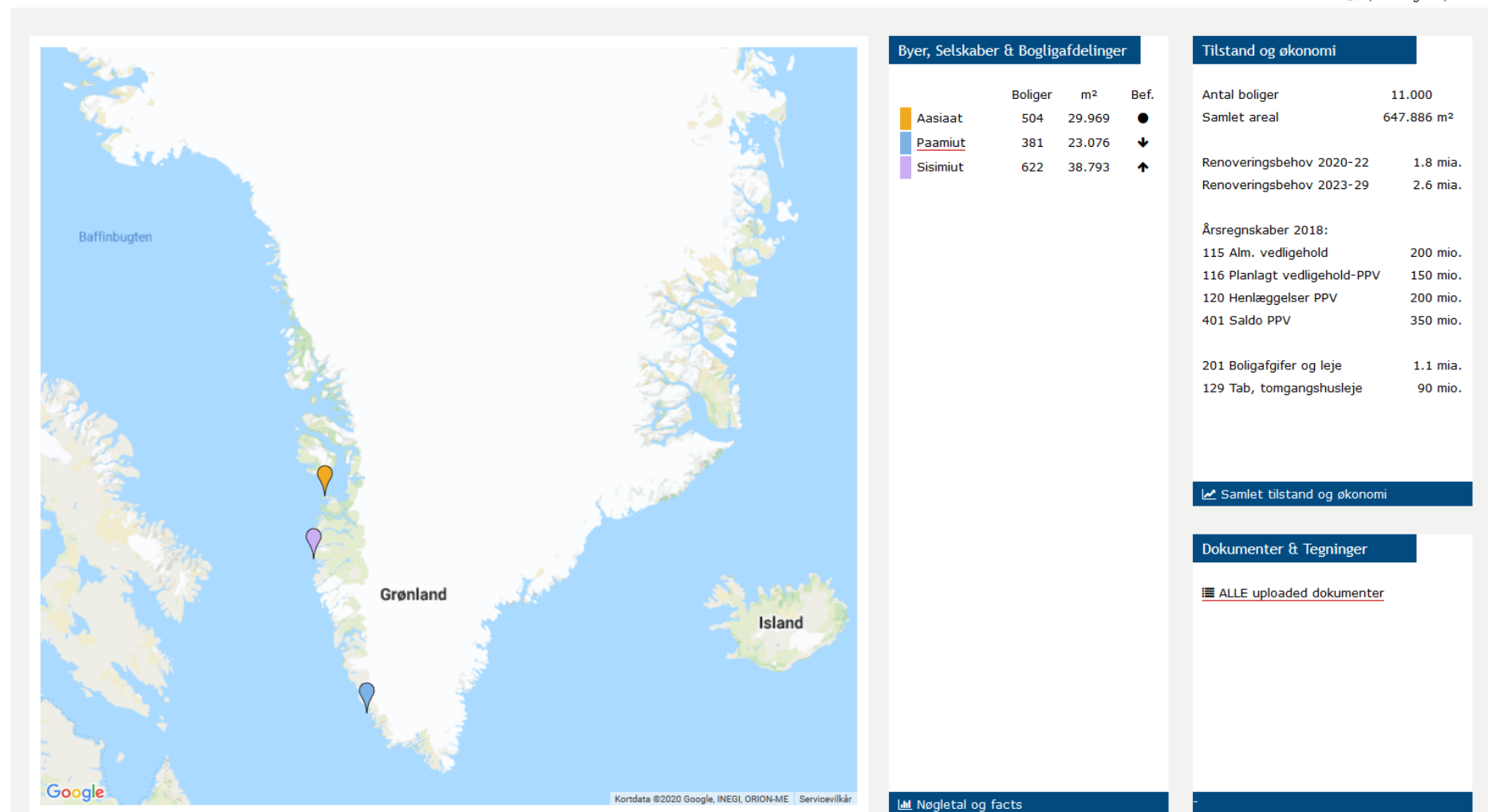
Massakkut paasissutissat tunngaviusunut tamakkiisuunngillat, paasissutissat assigiinngillat, regneark-erpassuarnut siammaqqasut

=> Qitiusumik paasissutissaasivimmi tamat isiginnissuseqarsinnaaneq, assigiimmillu periuseqarneq

Informations- og styringsværktøj

Log af | Admin

PAASSISSUTISSIINISSAMI, AQUTSINISSAMILU ATORTUT ATAATSIMOORUSSAT

Nuna tamakkerlugu paasissutissat, kommunini, immikkoortorta qarfinni, illuutillu qanoq-issusaat - piginnittuuneq apeqqutaatinnaq

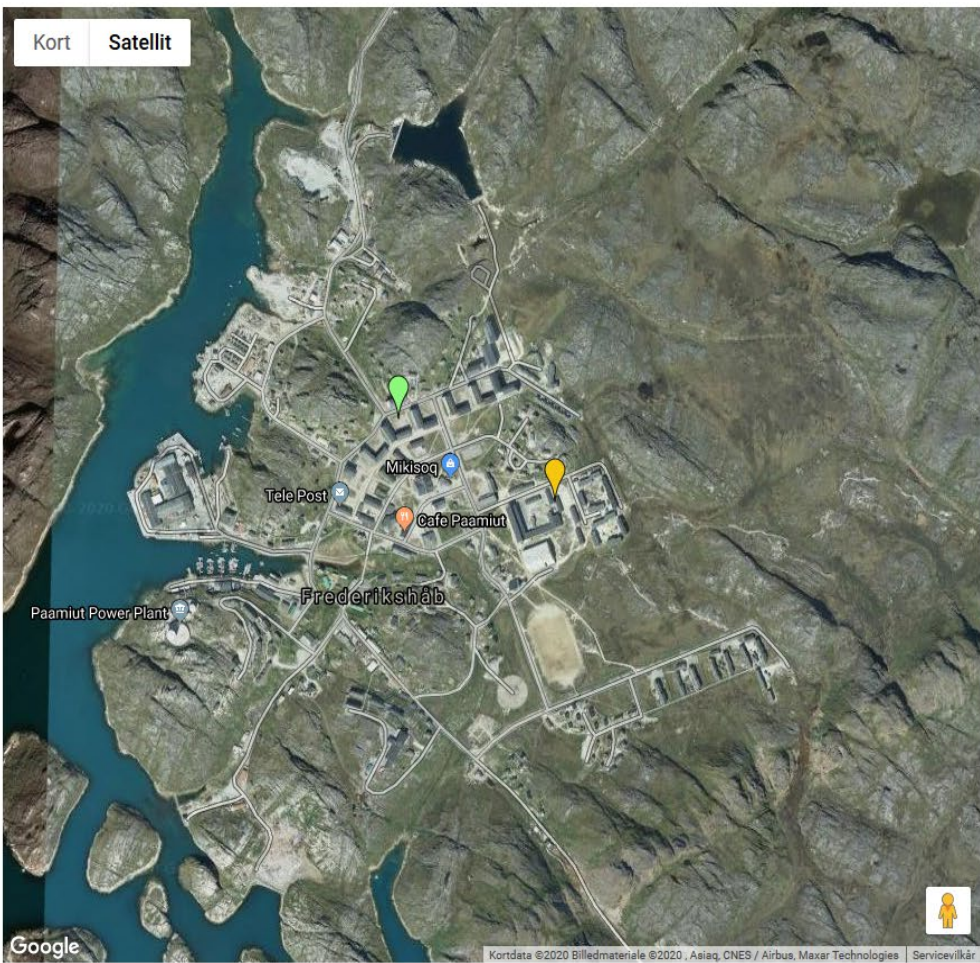
=> Aqutsineq, Tamat isiginnissuseqarneq, Piviusut, Nallersuussineq, Aalajangiinissami tunngavissat atuuttut

Informations- og styringsværktøj

Startside

Log af Admin

Bogligafdelinger

Selskab nr. 35 - Afd. 140

- B-576
- B-842
- B-648

Lejemål og regnskaber

Samlet areal	23.076 m ²
Antal boliger med:	heraf tom
1 rum	60 14
2 rum	110 15
3 rum	100 10
4 rum	107 56
5 rum	20 10
6+ rum	1 0
	398 105

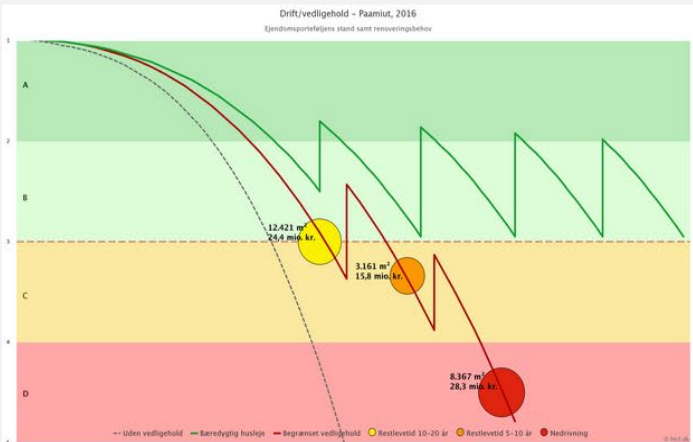
Regnskab 2018:

Alm. vedligehold	893.465	39
PPV	1.197.132	52
PPV Saldo	3.893.570	155

Samlet tilstand og økonomi

DV 2016

DV 2024 - Simulering

* Paasissutissat NUNAgis atorlorlugu paarlaasseqatigiinnikkut pisassaaq

Informations- og styringsværktøj

Startside | Pa

Paasissutissat tunngaviusut

Paamiut

Bygning B-842

Adresse Herlevvej 9

Opført 1978

Areal 527 m²

Antal boliger heraf tom

1 rums -

2 rums 4

3 rums 4 1

4 rums -

5 rums -

6+ rums -

I alt 8 1

Aktuelle tilstand 3.35

B-842 Ejendommens aktuelle stand samt renoveringsbehov

ID	Bygningsdel	Antal	Opført/ udskiftet	Stand	Akt.	Interv. år	Udf.	Beløb	2020	2021	2022	2023
Kompletterende bygningsdele												
311.1	Døre, Ydervægge	8 stk	1978	4.5	Udsk	35	2020	12.000	96.000			
312.2					PPV	8	2028	1.400				11.200
312.1	Vinduer	32 stk	1978	4.0	Udsk	40	2021	9.000		288.000		
312.2					PPV	12	2032	1.200				
Overflader												
413.1	Udvendig facadebeklædning	430 m²	1978	3.5	Udsk	40	2025	1.100				
413.2					PPV	10	2035	175				
421	Invendige vægoverflader	8 bolig	2004	2.0	Udsk.	12	2033	2.500				
472.1	Tagbelægning	310 m²	1986	2.5	Udsk	25	2021	750		232.500		
472.2					PPV	8	2029	50				15.550
									96.000	520.500	473.000	26.750
Efterslæb = beløb 2020+2021+2022:									616.500			
Nødvendige henlæggelse pr. år til PPV+Udskifninger:									46.797			

Qanoq-issutsit, PPV, ingerlatsinissamilu pilersaarutit

Paasissutissatut assersuut

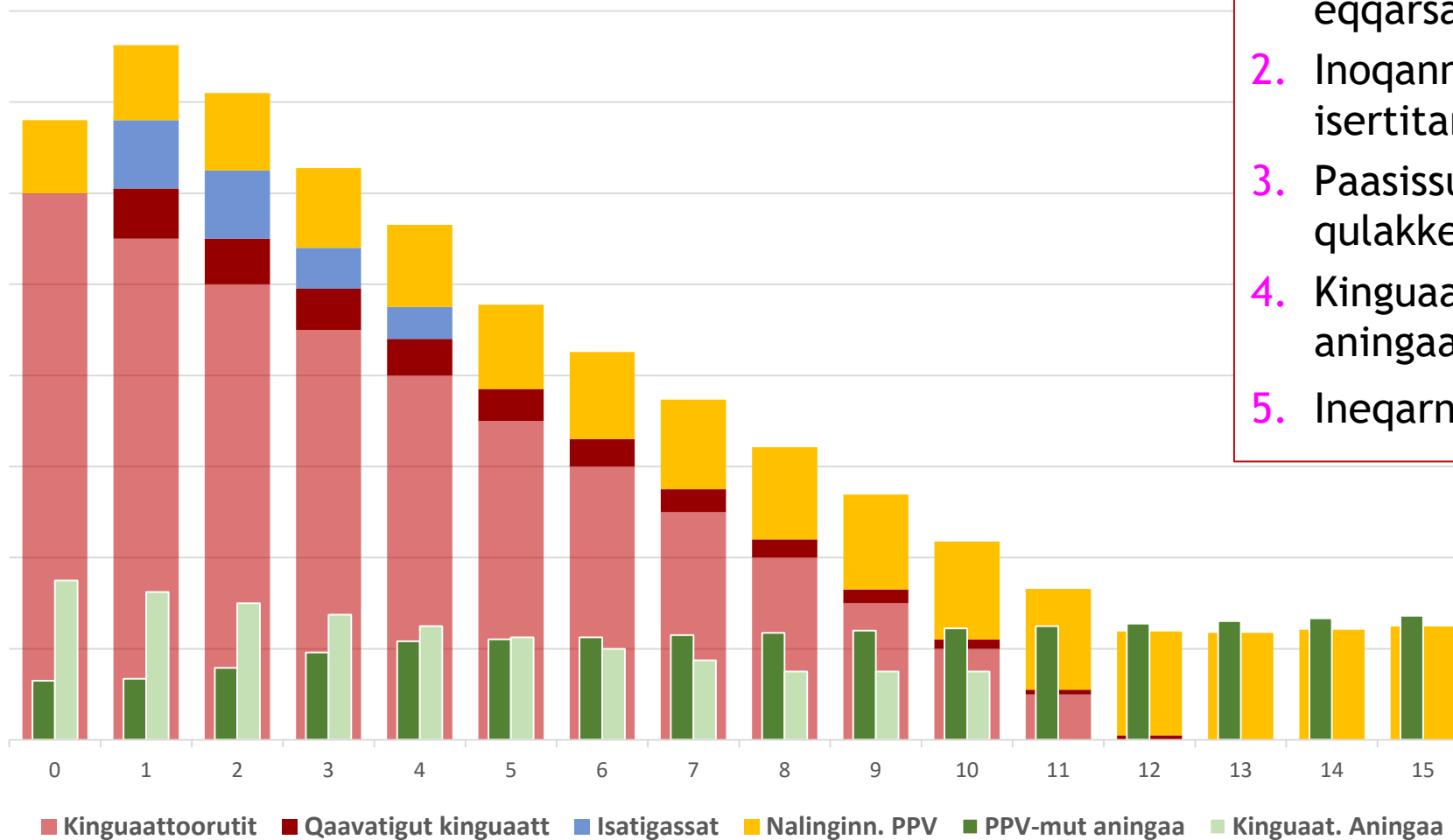
Siunissami atuilluartumik aqqissuussineq
Aqqiissutaasinnaasoq...

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

SIUNISSAMI ATUILLUARTUMIK AAQISSUUSSINEQ

- AAQIISSUTAASINNAASUTUT ILUSILERSUGAQ

1. Inissiat ajortut pinnagit, pitsaasut eqqarsaatiginerullugit
2. Inoqanngitsitsinerit, attartornermilu isertitanik annaasaqarneq annikillillugit
3. Paasissutissanik tunngaveqarluarnissaq qulakkeerneqassaaq
4. Kinguaattooruteqarunnaarnissamut aningaasat
5. Ineqarnermut akiliutit naapertuuttut/PPV

Paasissutissiinissami, aqutsinissamilu atortut ataatsimoorussat

*Paasissutissat tunngaviust NUNAgis-ilu/ Paasissutissanik tunngaviussunut programmimut agguaaqatigiinneqartassapput

Informations- og styringsværktøj

Startsi

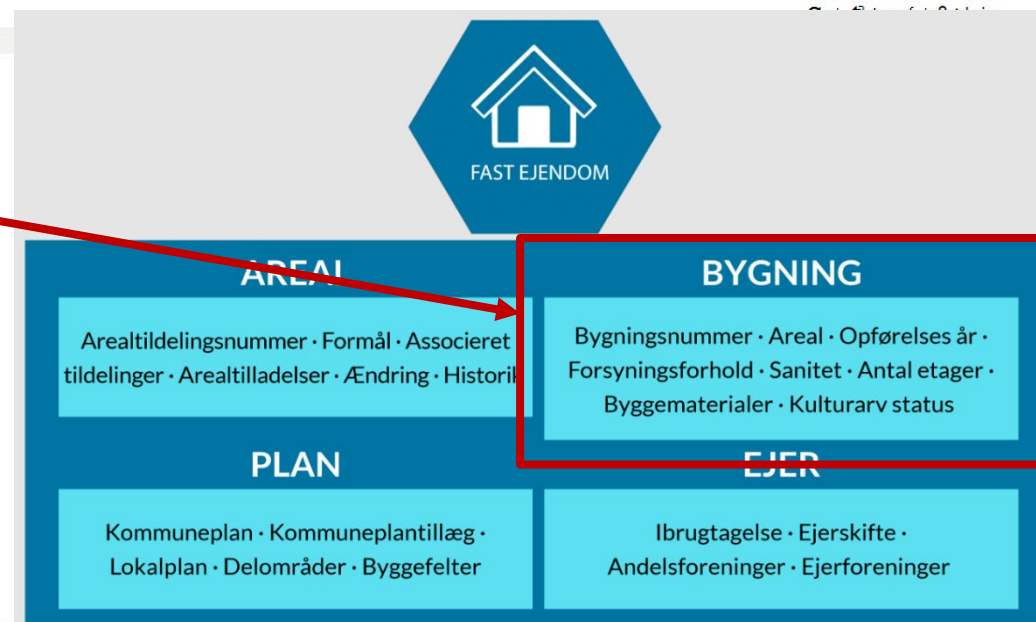
Paasissutissat tunngaviusut*

Paamiut

Bygning B-842
Adresse Herlevvej 9
Opført 1978
Areal 527 m²

Antal boliger		heraf tom
1 rums	-	
2 rums	4	
3 rums	4	1
4 rums	-	
5 rums	-	
6+ rums	-	
I alt	8	1

Aktuelle tilstand 3.35

QANOQ ISSUTSINUT ASSERSUUTIT

ANINGAASAQARNEQ TEKNIKKILU
INGERLATSINEQ ILUARSARTUUSSASSANULLU
KINGUAATTOORNERIT

20. FEBRUAR 2020

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

IMARISAI

**Illuutit immikkuualuttortaasa qanoq issusaannut
nungukkiartorneranullu assersuutit assigiinngitsut**

- Igaffik
- Illup saava
- Igalaag
- Uffarfik

1

A

2

B

3

C

4

D

5

== Uden vedligehold ==

ILLUP SAAVA

UFFARFIK

INEQARNERMUT SULIASSA- QARFIK - TOQQAMMAVIK AJALUSUULERSOQ

Naalakkersuinikkut
Ataatigiissaarisooqatigiinnut
sammissaqartitsineq

3. Marts 2020

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Ullormut oqaluuseri- sassat

Oqaluttuarisaanikkut politikkikkut aallaaviusoq Maannakkut aamma siunissami ineqarnermut suliassaqarfimmi tatisimanninneq

- Aserfallatsaaliuinermi kinguaattoorutit
- Ineqarnermut akiliummik aalajangersaaneq - ineqarnermut akiliut piujuartussaq

Ineqarnermut suliassaqarfimmi tatisimanninnerup iliuuseqarfigineqarnera

- Aserfallatsaaliuinermi kinguaattoorutit iliuuseqarfigineqarnerat
- Siunissami pisortat inissiaataannut attartortittakkanut tunngaviusut siunnerfiillu
- Inissianut tamakkiisuutitsilluni pilersaarussiaq aammalu suliniutitut allattoqarfirmik pilersitsineq
- Ineqarnermut suliassaqarfiup aaqqissuussaanera: Ilusiliat saqqummiunneqarnerat₂

OQALUTTUARISANERMI POLITIKKIKKUT AALLAAVIUSUT - TAAMANI MAANNALU

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Aaqqissuussaanermi iluarsaaqqinneq (2005)

- Ineqarnermut akiliutit annertussusaat, **anigaasartuutiviusunut** naapertuuttut. Tassa imaappoq attartortitsinermi isertitat aamma ingerlatsinermut aserfallatsaaliuinemullu anigaasartuutit oqimaaqatigiissut.
- Namminersortunngorsaanerup ingerlanera tapersiisarnermut aaqqissuussinernik atuutsitsiinnarluni ingerlaannassaaq.
- Ineqarnermut akiliummut tapiissuteqartarnerit ungasissoq isigalugu atorunnaarsinneqassapput aammalu ineqarnermut tapiissutini taarserneqassallutik.
- Inatsisitigut killissaliussat, taamaalilluni kommunit iluarsaassinermut immikkoortinneqartussanik taarsigassarsisinnalissallutik.

Attassinissamut Siuariartortitsinissamullu pilersaarut (2016)

- Ineqarnermut akiliummi **aserfallatsaaliuiner**mut **anigaasassat qulakkeer**neqassapput
- Pisortat inissialiortiternerat siunnerfeqartinneqassaaq aammalu pisortat inissiaataat innuttaasunut imminut ineqartissinnaanngitsunut siunnerfeqartinneqassallutik. Attartortumit piginnittumut aaqqissuussineq pitsanngorsarlugu
- Ineqarnermut suliassaqarfimmi **allaffissor**nerup **aaqqissuussaanera pitsaaner**usog

2020-mut Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut

- Aserfallatsaaliuinermit kinguaattoorutitut iluarsaassinermullu aaqqiissutissat ungasissumut attanneqarsinnaasut.
- Ineqarnermut suliaasaqarfimmi allaffissorneq tamarmiusoq pisariaqanngitsumik akisuvoq pisariullunilu. Piginnaasaqartut killeqartut naleqqutinnngitsumik siammarsimapput.
- Tapiissutit siunnerfeqartitsineq, taamaalillutik isertitakitsut aamma akunnattumik isertitaqartartut naapertuuttunik ineqarnissaat qulakkeerneqassalluni.

Ineqarnermut suliaasaqarfiup inuiaqatigiit ineriartornerannut aammalu ilaqutariinnut ataasiakkaanut pingaaruteqarneq annertunaarlugu nalilernerqarsinnaanngingajappoq. Taamaattumik 2020-ip ingerlanerani ineqarnermut suliaasaqarfimmi taakkununga atatillugu pilersaarutit erseqqinnerusut aamma sunniutaasussanut nalilersueqqissaarnerit saqqummiunnissaat Naalakkersuisut naatsorsuutigaa. Taakkua kommuninut allanullu suleqatigisanut attuumassuteqartunut naapertuussarneqartariaqarput, taamaalilluni inissianut pilersaarusiorneq aamma aalajangiinissamut tunngavissat pisussat, tamakkiisuutitsilluni nalilersuineq aallaavigalugu pissalluni.

TOQQAMMAVIK AJALUSUULERSOQ....

MAANNAKKUT INISSISIMANEQ - NAJUGAQARFIIT

- Najugaqarfiit 50-it ISERIT ilanngullugu. Tamatuma saniatigut Illuut.
- Ineqarnermut akiliutip aalajangersarneqarnera annertuumik assigiinngissuteqarpoq.
- Naatsorsuutit immikkoortut naammanngitsumik aningaasaqartitsipput, naleqqutinngitsumik aningaasaatit pituttorneqarnerat annertulluni.
- Aserfallatsaaliuinermi kinguaattoorutit annertuumik assigiinngissuteqarput.
- Najugaqarfinni najukkani aserfallatsaaliuinermi kinguaattoorutit iluarsinissaannut aningaasassaqaanngilaq
 - ➡ aserfallakkiartorneq annertunerusoq
 - ➡ pilerseqqinnissaat/iluarsaannissaat akisunerusoq

(Takuuk DV-Model Bane D (aappaluttoq))

TOQQAMMAVIK AJALUSUULERSOQ - SULIASSAQARFIUP ALLANGORTINNEQARTARIAQARNERANIK PISARIAQARTITSINEQ ANNERTOQQ

Pisortat inissiaataanni attartortittakkani tamani iluarsaassinissamik kinguaattoorutit

	Kommunit amm. Oqart. (201	Katillugit
Kommune Kujalleq (2019)	174	245
Kommuneqarfik Sermersooq (2017	301	715
Qeqqata Kommunia (2016)	82	285
Kommune Qeqertalik (2019)	282	103
Avannaata Kommunia (2019)	302	130
Katillugit	1.141	1.478

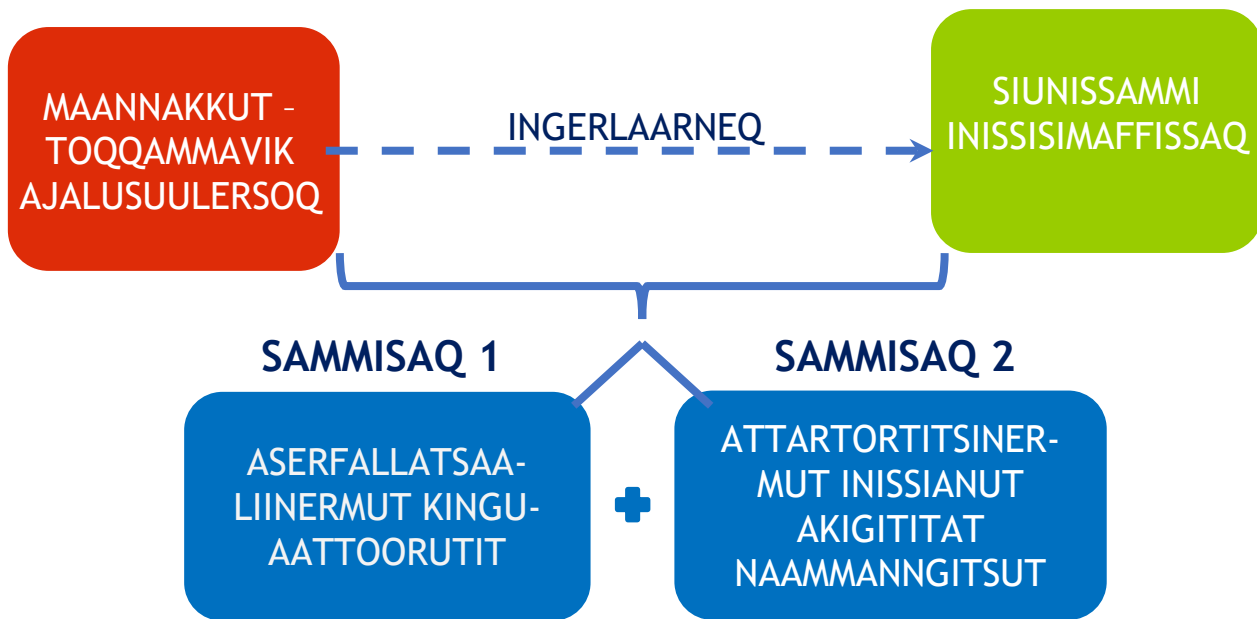
Paasissutissat katersorneqarneri
assigiinngiaarput taamaalillutillu
eqqortuunatillu tamakkiisuunngillat.

Taakkuli ajornerusunit minnerpaajusut
pigaagut.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

INISSISIMANEQ - MAANNAKKUT SIUNISSAMILU

AAQQISSERTISSANUT SAKKUSSAT

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

SAMMISAQ 1

ASERFALLATSAA-
LIINERMUT KINGU-
AATTOORUTIT

- Aningaasaqarnerup ataatsimoortinneqarnera
- Taarsigassarsinissamut periarfissaqarneq
- Naalakkersuinnermut attuumassuteqannginnermut tunngaviusoq malillugu immikkoortortaq
- DV-Model-imik pilersitsineq
- Inissiat pisariaqartitsinnermut naleqqussarlugit (inissiat sinneruttut matullugit)

SAMMISAQ 2

ATTARTORTITSINER-
MUT INISSIANUT
AKIGITITAT
NAAMMANNGITSUT

- Aningaasaqarnerup ataatsimoortinneqarnera
- Taarsigassarsinissamut periarfissaqarneq
- Naalakkersuinnermut attuumassuteqannginnermut tunngaviusoq malillugu immikkoortortaq
- DV-Model-imik pilersitsineq
- Inissiat pisariaqartitsinnermut naleqqussarlugit (inissiat sinneruttut matullugit)

SAMMISAQ 1

ASERFALLATSAA-
LIINERMUT KINGU-
AATTOORUTIT

Inissianut attartortittakkanut suliaasaqarfik ataatsimut isigalugu annikinaakkamik aningaasalersugaavoq

- Piujuartussamik ingerlatsinermut aningaasassat naammanngillat:
 - PPV-mut, iluarsaassinermut nutaanillu illuliortiternermut aningaasassat naammanngillat.
 - Aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit qatserinermut pingaartumik atorineqarput (maannakkut ukiumut 70 pct miss. ukiumut 130 mio. missaaniittunit).
- Ineqarnermut suliaasaqarfimmi tapiissutit ataatsimut isigalugu annertuujupput, kisianni equngasumik eqquisarlutik.

SAMMISAQ 1

ASERFALLATSAA-
LIINERMUT KINGU-
AATTOORUTIT

Allaffissorneq naapertuutinnilaq

- Suliaqartut amerlasuut - pisinnaasat annikitsut immikkoortortani arlalinni siammarsimapput - ataqatigiissaarneqaratik
- Qanoq issutsinut pisariaqartitsinernullu ataatsimoortumik paasisimaarinnittoqanngilaq.
- Najugaqatigiiffeqqat amerlasuut (50) annikitsunik ingerlatsinermi ajoqutissartaqalersitsipput.

Ineqarnermut suliassaqarfimmut tamakkiisumik pilersaarut ataqatigiissoq pisariaqartinneqarpoq

- Sanaartornermut suliassaqarfimmi suliffeqarfinnut sulisussanullu tunngatillugu pisinnaasaqannginneq

SAMMISAQ 2

ATTARTORTITSINER-
MUT INISSIANUT
AKIGITITAT
NAAMMANNGITSUT

NUKINGINNARTUNIK
SULINIUTEQARNERIT
ILUARSAASSINEQ

INEQAR-
NERMUT
AKILIUT

NUKISSIAQ

AKILIISINNAASSU-
SEQARNEQ

INEQARN-
ERMUT
AKILIUT

NUKISSIAQ

AKILIISINNAASSUSEQ
PITSAANNGITSOQ

MASSAKKUT

INEQARNERMUT
NIUERFIK NAM-
MINERSORTUT

INEQAR-
NERMUT
AKILIUT

NUKISSIAQ

AKILIISINNAASSU-
SEQARNEQ

INEQARN-
ERMUT
AKILIUT

NUKISSIAQ

AKILIISINNAASSUSEQ
PITSAANNGITSOQ

SIUNISSAMI
SIUNNERFIIT

INEQARNERMUT AKI-
LIUT IMMINUT
NAPATITTOQ

PISSUSIVIUSUT – INEQARNERMUT AKILIUT

Ingerlatsineq: 68%

Aningaasaatinit

pissarsiat: 21 %

Allaffissornermut akiliut:

11 %

INISSIANIK PISARIAQARTITSINEQ

MISSINGERSUINEQ

- Illoqarfinni mikinerusuni innuttaasut ikiliartortut
- Illoqarfinnut annerusunut nutserneq
- Utoqqaat amerlanerusut
- Sulisussat ikinnerusut
- Najugaqatigiittarneq atorneqarunnaariartorpoq
- *Ataatsimut isigalugu* inissianik amerlanerusunik pisariaqartitsisoqanngilaq (amerlassusaat)

PISARIAQARTITSINEQ

- Inissiat amerlanerusut: Sisimiut, Ilulissat, Nuuk (pingaartumik)
- Nunap sinnera: inissiat tamanit atorneqarsinnaasut amerlanerusut pisariaqartinneqarput
- Inissiat KVM minnerusut

INISSIAT

SINNEQARTOORUTIT ?

- Nanortalik, Narsaq, Qaqortoq
- Paamiut, Tasiilaq, Ittoqqortoormiit
- Maniitsoq
- Kangaatsiaq, Aasiaat, Qeqertarsuaq, Qasigianniguit
- Uummannaq

TUNNGAVIIT SIUNNERFIILLU

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

SIUNISSAMI INIS- SIANUT ATTARTORTITTAK- KANUT TUNNGA- VIUSUSSAT SIUN- NERFISSALLU

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Naalakkersuisut aalajangerput siunissami
aaqqiissutissamut pisussamut tunngaviusunut
aallaaviusoq tassaasasoq:

Attartortunit isigalugu aammalu
inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut
sapinngisamik pitsaanerpaq.

Tunngaviit makkua tunngavigalugit:

- Pisortat inissiaataanni imminut nammattumik aningaasaqarneq, illuutit aamma inissiat ingerlanneqarnerannik aamma naammattumik aserfallatsaaliuineramik qulakkeerisussaq, aammalu Nunap karsianut /aamma ukimoortumik aningaasanut inatsimmi, kommunimi aningaasaqarnikkut aammalu kommunini missingersuinernut aalajangiinernut attuumassuteqanngitsoq (Naalakkersuinermut attuumassuteqannginnermut tunngaviusoq).
- Pisortat inissianik pilersuinerat pisariaqartitsinerpaanut siunnerfeqartillugu (isumaginninnikkut pingaarnersiuineq).
- Pisortat innuttaasut inissiamik pilersorneqarneranni akuunerat piffissap ingerlanerani annikillisikkiartuaarlugu, taamaalillutik innuttaasut akiliisinnaassuseqarluartut imminnut inissiamik pilersornerat annertusiartuaassalluni.
- Inissiat ullutsinnut naleqquttuussasut peqqinnartuussasullu.
- Inissiat suussusaanni najukkani pisariaqartitsineq takuneqarsinnaassasoq, innuttaasut katitigaanerat aallaavigalugu, taamaalilluni inissiat nalinginnaasut aamma utoqqarnut inuusuttunullu inissiat amerlassusaat oqimaaqatigiissallutik (utoqqarnut inuusuttunullu).

NUNA TAMAKKERLUGU INEQARNERMUT SULI- ASSAQARFIMMUT TA- MAKKIISUUTITSILLUNI PILERSAARUTAASIN- NAASOQ

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Unamminartoq maanna annertummat assigninngitsunillu imaqarluni piffinni ataasiakkaani isumalluutinik peqanngilaq, suliassallu siunissami nuna tamakkerlugu ineqarnerup tungaatigut tamakkiisumik suliaqarnikkut aqqiisoqarneratigut sularineqarnissaa. Nuna tamakkerlugu ineqarnerup tungaatigut aqqiisoqarneratigut qulakkeerneqassammat:

- Ungasissumut aningaasalersuinissamut pilersaarut.
- Iluarsaassinissanut, isatigassanut nutaamillu illuliassanut pilersarusiat ataatsimoorussamik naammassineqarnissaat piviusunngortinneqarnissaat.
- Pilersarusiukkamik naalakkersuisoqarfiit akimorlugit ataqatigiissaarinikkut suliassat ukunannga ilaatigut peqquteqartunit sulisussaqaqarnermik qulakkeerineq:
 - Inuussutissarsiortut
 - Suliffeqarneq
 - Ilinniartitaanermut suliassaqaqfik
 - Isumaginninnermut suliassaqaqfik

Tamakkiisunut pilersaarutip inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutaasussanik nalilersuineq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit

NUNA TAMAKKERLUGU INEQARNERMUT SULI- ASSAQARFIMMUT TA- MAKKIISUUTITSILLUNI PILERSAARUTAASIN- NAASOQ

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Inuussutissarsiornermut suliffeqarnermullu tunngasunit isigalugu:

- Iluarsartuussassanik isatigassanillu suliassanik pilersitsineq,
- Sulinisinnaangornissamut piareersarluni aaqquissuussinerit iluarsagassanut isatigassanullu ajornannginnerusunut tunngatillugu
- Majoriap suliassa qarfiata ataaniittut (suliffinnik innersuussinerit, suliffeqanngittunik piukkunnarsaanerit aammalu piffinni inuussutissarsiornermik suliaqartunut attaveqarnerit) inissiani attartortittakkani piffinni ataasiakkaaniittuni ilanngunneqartariaqarput

Ilinniartitaanermut tunngasunit isigalugu:

- Ilinniarsimanngitsunik piginnaangorsaaneq (PKU-kurser) iluarsagassanut isatigassanullu suliassa qarfiit iluini
- Sanaartornermut suliaqarfiup iluani piginnaasat ineriartortinneqarnissanik ukkataqarnissaq - inuussutissarsiornermut brancheskoellu immikkut pingaarutilimmik inissisimapput
- Ilinniartut suliffinnillu misiliiffiusinnaasut amerlanerit

Isumaginninnermi suliassa qarfiup ataani tunngasunit isigalugu:

- Ineqarnermut tapiissutit ineqartunut isertitakinnerusunut siunnerfeqarnerussaaq
- Illuutiniq nutaanik taartissanillu sanaartornerit piffinni ininik pisariaqartitsiffiusuni salliutinneqassapput
- Siunissami illuutit annerusumik ilaqutariinnut meeqqanullu immikkut atorfissaqartitsisunut siunnerfeqassapput
- Silataani ikkatit iluarsartuunneqarnerisigut pitsanngorsaranerisigullu kiassarnermut annertuumik malunnaatilimmillu sipaarutaaffiussaaq taamaalillunilu ilaqutariinnut ataasiaakkanut ulluinnarni aningaasaqarnernikkut toqqaannartumik sunniuteqassalluni

SULIAQARNERUP INGERLAQQINNERANI AAQQUSSUUSANEQ

Inissianut pilersaarut

Paasissutissanik katersineq:

- Aserfallatsaaliuinermini kinguaattoorutit
- Ineqarnermut akiliutip aalajangersarneqarnera
- Ilusiliani naatsorsuineq
- Siunissami paasissutissanik katersinermini piumasaqaatit (Inatsit)

Inissianut tamakkiisunut pilersaarut

- Inissianut pilersaarut
 - Iluarsaassinernut, isaterinernut nutaanillu sanaartornernut ataatsimoortumik pilersaarut
 - Ungasissumut aningaasalersuinissamut pilersaarut
 - Ineqarnermut suliasaqaarfiup aaqqissuussanera
 - Inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutaasussanik nalilersuineq
 - Paasissutissanik pitsaasunik katersisinnaaneq qulakkeerneqassaaq
 - Naalakkersuisoqaarfiit akimorlugit Ineqarnermut tamakkiisunut pilersaarummut ataqatigiissaarisut aallartitsisartullu
- Aaqqissugaanerup pilersinneqarnera
Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqaarfimmiissaaq

Sulisoqarneq
inuussutissaqaar-
nerlu

nukissiuutit

Isumaginninner-
mut tunngasut

Ilinniartitaaneq

SIUNISSAMI
INEQARNERMUT
SULIASSAQARFIMMI
AAQQISSUUSSAANEQ

INEQARNERMUT SULIASSAQARFIMMI AAQQUSSUUSANEQ

ATTANNEQARSINNAASUMIK
AAQQUSSUTISSANUT
PILERSAARUMMUT TUNNGAVIGI-
SAT

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilaatinneqartut

- Iluarsaassinernut, isaterinernut nutaanillu sanaartornernut aningaasaqarnikkut nukissat annertunerusut
 - Aserfallatsaaliuinermit kinguaattoorutit ilaannut taarsigassarsilluni aningaasalersuineq
- Ungasissumut pingaarnersiulluni pilersaarusiorneq
- Nukinginnartumik suliniuteqarnerit akisuut ikinnerusut (siunissami)

Aaqqussuusaanerusinnaasaanut aallaaviusut

- Naalakkersuinermit attuumassuteqannginnermut tunngaviusoq
- Pitsaanerusumik aqutsinermit paasisimaarinninnermullu periaatsit ataatsimoorussat.

ANINGAASAQARNIKKUT NUKISSAT AAMMA PERIARFISSAQARFIIT ILUSILIAASINNAASUT

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilusiliat 1-4

- **Ilusiliaq 1)** Najugaqarfik pisortanit ataatsimoorussaq ataaseq, tassani maannakkut najugaqarfiit ingerlatseqatigiiffimmi ataatsimi ataatsimoortinneqassallutik.
- **Ilusiliaq 2)** Kommunit akimorlugit najugaqatigiiffik ataaseq, tassani kommunit najugaqatigiiffii ingerlatseqatigiiffimmi kommunit ataatsimoorlutik pigisaanni ataatsimoortinneqassallutik. Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat ingerlatseqatigiiffimmi allami ataatsimoortinneqassapput.
- **Ilusiliaq 3)*** Ilusiliaq 2-tut, kisianni kommunit ingerlatseqatigiiffiat marlunngorlugu avillugu: Kommuneqarfik Sermersooq ingerlatseqatigiiffimmi ataatsimi aammalu kommunit sinneri sisamat allami. Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat ingerlatseqatigiiffiit pingajuanni.
- **Ilusiliaq 4)** Najugaqatigiiffiit 5-6 kommuninut agguarlugit

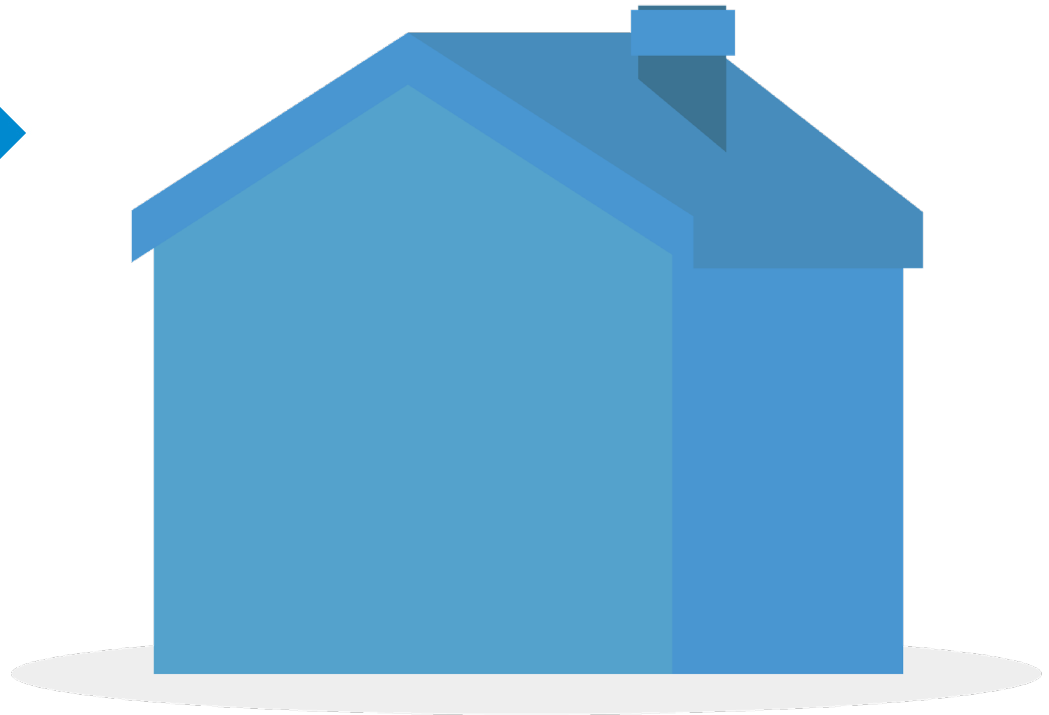

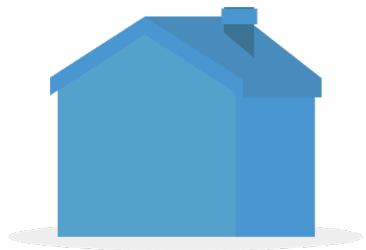
Ilusiliat 5 aamma 6

- **Ilusiliaq 5)** Najugaqarfik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq ataaseq najugaqarfinnik 5-nik kommunikkaartunik agguarneqartut, kommuninit immikkut pigineqartut taamatullu 5-nik ingerlatsivinnik suliffiuteqarlutik.
- **Model 6)** Kommunit akimorlugit ingerlatsivik 5-nik immikkut najugaqarfinnik immikkoortortallit.

ILUSILIAQ 1) PISORTAT ATAATSI- MOORLUTIK NAJUGA- QAQATIGIIFFIAT ATAASEQ

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Iluaqutissartaasut

- Taarsigassarsinissamut periarfissat annertuut - taarsigassarsinermut qularnaveeqqusiinerit pitsaasut.
- Allaffissornermi angisuunik ingerlatsinermut iluaqutissartaasut annertoorujussuupput.
- (Maannakkut) najugaqatigiiffiit akornanni nalimmassaanissaq annertuumik periarfissaqarpoq/allanngorartitsisinnaaneq annertuvoq.

Unammilligassat

- Aningaasalersuinermut ilusiliaq pillugu isumaqatigiinneq.
- Aserfallatsaaliuinermut pingaarnersiuinermut tunngatillugu suliassaq annertoq aamma najukkani aserfallatsaaliuinissamut pisariaqartitsinermi assigiinngissutaasut annertuut suli annertuumik assigiinngissuteqarluni.

ILUSILIAQ 2)
NAJUGAQATIGIIF-
FIK KOMMUNINIT
ATAATSIMOORUSSAQ
AAMMA NAMMINERSOR-
LUTIK OQARTUSSANI
NAJUGAQAQATI-
GIFFIK

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Iluaqutissartaasut

- Taarsigassarsinissamut periarfissaqarpoq - taarsigassarsinermi qularnaveeqqusiineq naleqquppoq, kisianni ILUSILIAQ 1)-imit ajornerulluni.
- (Maannakkut) najugaqatigiiffiit akornanni nalimmassaanissaq periarfissaqarpoq/allanngorartitsisinnaaneq ajorisassaangilaq.

Arlaannaalluunniit atuutinngilaq

- Maannakkut allaffissornikkut aqutsinermut sanilliullugu, inissianik aqutsisut marluullutik, allanngortoqangilaq.

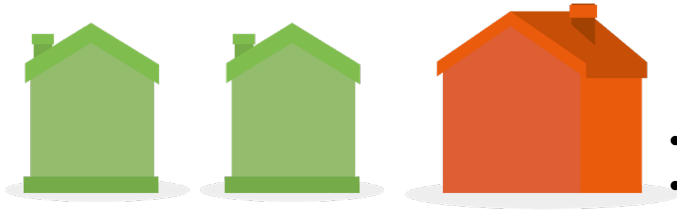
Unammilligassat

- Aningaasalersuinermut ilusiliaq pillugu isumaqatigiinneq.
- Aserfallatsaaliuinermut pingaarnersiuinermut tunngatillugu suliassaq annertoq aamma najukkani aserfallatsaaliuinissamut pisariaqartitsinermi assigiinngissutaasut annertuut suli annertuumik assigiinngissuteqarluni.
- Inissianik aqutsisut akornanni sulianut piginnaasaqartut pillugit unammilleqatigiileriartroneq.

ILUSILIAQ 3)
KOMMUNINI NAJUGA-
QATIGIIFFIIT ARLALLIT
AAMMA NAMMINER-
SORLUTIK O-
QARTUSSANI
NAJUGAQA-
QATIGIIF-
FIK

Iluaqutissartaasut

- Taarsigassarsinissamut periarfissat assigiinngillat - taarsigassarsinermi qularnaveeqqusiineq assigiinngitsoq, ILUSILIAQ 1-imit aamma 2-imit ajornerusoq.
- (Maannakkut) najugaqatigiiffiit akornanni nalimmassaanissamut periarfissat nikerartut/allanngorartitsisinnaaneq pitsaanngitsoq.

Unammilligassat

- Aningaasalersuinermut ilusiliaq pillugu isumaqatigiinneq.
- Aserfallatsaaliuinernik pingaarnersiuiinermut tunngatillugu suliassaq ilaatigut annertoq aammalu najukkani aserfallatsaaliuinissamik pisariaqartitsineq annertuumik assigiinngitsoq.
- Maannakkut inissisimanermut aammalu Ilusiliaq 1-imut aamma 2-mut sanilliullugu ingerlatsinermi iluaqutissartaasut pitsaannginnerusut
- Inissianik aqutsisut akornanni sulianut piginnaasaqartut pillugit unammilleqatigiinneq annertusiartortoq.

ILUSILIAQ 4) KOMMUNINI NAJU- GAQATIGIIFIIT 5-6

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

ILUSILIAQ 4)

Iluaqutissartaasut

- Aningaasalersuinnermut ilusiliaq pillugu isumaqatigiinneq.
- Aserfallatsaaliuinnermut tunngatillugu suliaasaq pisariinnerusaq, kisianni
- najukkani aserfallatsaaliuinissamut pisariaqartitsineq suli annertuumik assigiinngissuteqarluni.

Unammilligassat

- Taarsigassarsinissamut periarfissat killeqartut - taarsigassarsinermi qularnaveeqqusiinerit assigiinngitsut/pitsaanngitsut.
- Allaffissorneq akisooq annikitsunik ingerlatsinermi ajoqutissartaqarluni - maannakkut inissisimanermit ajornerusunik!
- Kommunit killeqarfiit akimorlugit aningaasanik nuussisoqartanngitsoq/allanngorartitsisinnaaneq pitsaanngitsoq.
- Najugaqarfiit akornanni nalimmassaanissamut periarfissat killeqartut.
- Aserfallatsaaliuinnermi kinguaattoorunik iluarsiinissamut periarfissat killeqartut.
- Kommunit tamarmik aningaasalersuineq kisermaakkaat
- Inissianik aqutsisut assigiinngitsut akornanni sulianut isumalluutit pillugu unammilleqatigiinneq annertuujusussaavoq.

ILUSILIAQ 5) NAJUGAQARFIIT 6-IT PISORTANIT PIGINE- QARTUT, INGERLAT- SIVIILLU 6-IT

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

ILUSILIAQ 5)

- Kommunit immikkut pigineqarlutik kommuninut agguataarneqarlutik inissiaqarfiit tallimat assinganillu allaffeqarfiit tallimaassallutik. Ataatsimik allaffeqarfeqarluni Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannut inissiaqarfik ataaseq.
- Kommunit akimortumik inissiaateqaqatigiinnissartik ornigissanngippassuk, periarfissaq taanna periarfissaasinnaavoq.
- Inissiat kommunini immikkut ingerlanneqarunik inuiaqatigiinnut iluaqutissartaqanngimmat, periarfissaq taanna innersuunneqarsinnaanngilaq.

ILUSILIAQ 6) 5-6 NAJUGAQATI- GIIFFIIT KOMMUNINIT IMMIKKOORTORTAL- LIT

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

- Kommunitit immikkut pigineqarlutik kommuninut agguataarneqarlutik inissiaqarfiit tallimat, matumanili ataatsimoorussamik allaffeqarfeqassalluni
- Namminersorlutik Oqartussat inissiaataat kommuninut tunniunneqarpata, kommunilli ataatsimoortumik allaffeqarnissaanni iluaqutissartaqartillugu kommunit akimortumik inissiaateqarusunngippata, periarfissaq taanna periarfissaasinnaavoq.

Inissiani attartortittakkani tamani iluarsaassinissat
nakkutigineqanngillat.

Kinguaattoornerit qaffakkiartupiloorput aammalu
aningaasaqarnikkut inuiaqatigiinnullu kingunerisai
annertussallutik ingerlaarnera kipitinneqanngippat.

Aaqqiissutaasinnaasoq isumalluutinik annertuumik
pisariaqartinneqarpoq, taakkulu piffinni
nanineqarsinnaanatik. Taamaalilluni aaqqiissut taanna nuna
tamakkerlugu ataatsimoorussamik pissaaq.

Isummernissamut tunngavissiami periutsit
aaqqiissutaasinnaasut saqqummiunneqarput, ukiut 10-12
missaani inissiat attartortittakkat
pitsanngortinneqarsinnaanngorlugit attartortumut
inuiaqatigiinnilu kalaaliusuni iluaqutaasunik.

QUJANAQ

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Notat Allakkiaq

Til
Uunga

Naalakkersuinikkut Ataqtigijissaarisartoqatigiit

Allakkap ullua: 17-02-2020
Suliap normua. 2019 - 15922
All. id. 12907573
J. nr. 30.31

Assinga uunga
Kopi til

Naalakkersuisoqarfimmi Pisortaq Nikolai S.
Christensen, Immikkoortortaqarfimmi pisortaq
Thomas Gaarde Madsen

P.O. Box 1037
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Allakkasuaat (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

NunaGIS – Kalaallit Nunaanni nunap assinginik paasissutissaateqarfimmut toqqaannartumik isertarfik

Allakkiakkut matumuuna NunaGIS Hub ineriartortinniarlugu sulinerup killiffia pineqarpoq, ulloq 3. marts 2020-mi Kangerlussuarmi sammisaqarluni isumasioqatigiinnermi NunaGIS pillugu oqallinnermut tunngavissiatut. NunaGIS-ip sulissutigineqaqqinnissaa pillugu tulleriarinissat pillugit ammasumik naalakkersuinikkut oqallittoqarnissaa siunnerfiuvoq.

Killiffimmi tassani pingaarnertut oqariatuutigineqartut pingasuupput:

- 1: NunaGIS Hub pisortatigoortumik ulloq 3. Marts 2020-imi immikkut sammisaqarluni isumasioqatigiinnermi saqqummersinneqassaaq.
- 2: Kiffartuussinerit isertarfiillu sulii ineriartortinneqarlutik naammassinngillat NunaGIS Hub-imilu sulii ilaalernatik. Tamanna suliniummut aningaasat amigaataanerannik pissuteqarpoq. NunaGIS-imi inuiaqatigiinnut tunngatillugu annertuumik periarfissaqartoq takuneqarsinnaavoq periarfissallu atorneqarsinnaalissappata NunaGIS-ip ineriartortinneqarneranut suliniummut aningaasaliissutissanik atugassanngortitsisoqartariaqarpoq.
- 3: NIN – Kalaallit Nunaanni nunaminertanut nalunaarsuiffik – ullumikkut NunaGIS-imi atuisunut kommunillu nunaminertanik allaffissornikkut aqutsisoqarfiinik annertuumik ajornartorsiuteqartitsivoq. NIN pilersaarutip immikkoortuani Fast Ejendomimi tunngaviusumik qarasaasiakkut paasissutissaateqarfimmut pilersaarusiortimmi ineriartortinneqalerpoq nunaminertanillu nalunaarsuiffissaq pitsanngorsagaq nutaaq 2020-p ingerlanerani naammassillugu piareerneqarsimassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Tunuliaqutaasut

NunaGIS DANCEA Fondenip tapiissuteqarneratigut (4,4 mio. kr.) ukiuni 2009-2012-imi pilersinneqarpoq, siunertarlugu ilaatigut avatangiisini pinngortitamilu ilisimasanik avitseqatigiittarnermut pisortallu ingerlatsinerannut atorneqarsinnaasunik peqalernissaaq, taamatuttaaq Ramsareqarfinnut pisortat ingerlatsinerannik, pilersaarusiukkamik avatangiisinik naliliisarnermik aamma Tunup Avannaarsuani Nunamik Allangutsaaliukkamik. NunaGIS-ikkut sumiiffinni, kommunini pilersaarusiorsinnaaneq aamma Namminersorlutik Oqartussat soqutigisaannik nunaminertanik ingerlatsinermik qarasaasiakkut nunami sumiiffinni takussutissiisarnissaaq ajornarunnaassaaq, tassa killilersuutiniq pituttorsimanernilluunniit tamanik kommunit pilersaarusiortnerminni

sianiginiartariaqagaannik. Tamakkua saniatigut NunaGIS-ip imaraa NIN – Kalaallit Nunaanni nunaminertanik nalunaarsuiffik.

NunaGIS-imik pilersitsinikkut pissusiviusutigut pilersaarusiortarnermik ataqatigiissaarineq annertunerusumik ataqatigiissinneqarsinnaalerpoq aamma Namminersorlutik Oqartussani Kommuninilu qarasaasiakkut ingerlatsineq allaffissornikkullu aqutsineq pilertornarnerulerlutik. NunaGIS kalaallinut innuttaasunut, namminersorlutik inuussutissarsiorturnut aamma Kalaallit Nunaanni oqartussaasunut pisortat ingerlatsiveqarfiini tamani pissusiviusutigut pilersaarusiortarnermi paasinarnerulersitseqataavoq.

Aningaasat aningaasaliisarfirmmeersut 2012-imi unitsinneqarmatali NunaGIS ineriartorteqqinneqarunnaarpoq pingartinneqarunnaarlunilu. 2016-imi erseqqissivoq taamanikkut periaasiusimasoq pisoqalisoomasooq aamma NunaGIS-imik aallaaveqarneq atuisunut atoruminarunnaarlunilu ingerlaavartumik ineriartortinneqarunnaarpoq atussallugu unammillernartoqalerluni, atussallugu kigaapallaalerluni ingerlaneralu akornutissanik eqqorneqakkajulerluni.

2017-imut Aningaasanut inatsimmi taamaammat aningaasaliissutissanik nassaartoqarpoq NunaGIS-imik aallaaveqarnermik annertusaanermut atugassanik. 1 million koruuninik aningaasaliisoqarpoq Asiap aallaavimmik Esri-mik atortoqalernermut nuunnissaanut. Kisiannili aningaasaliissutini NunaGIS-imik aallaaveqarnerup ineriartorteqqinneqarnissaanut aningaasanik atugassanngortitsisoqarsimanngilaq.

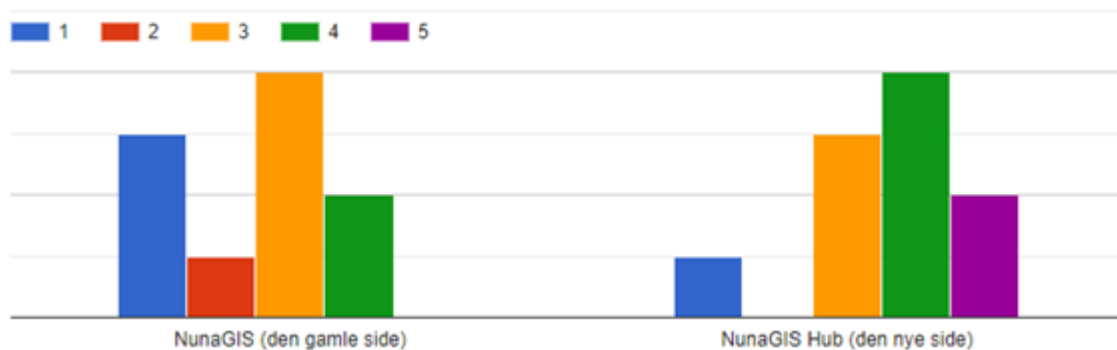
Aallaavigisamik taarsiineq

Aallaavigisatoqqamiit teknikkikkut aallaaveqarnermut nuunneq taamatullu NunaGIS-imi paasissutissaateqarfimmik aallaaveqarfimmut nutaamut nuussineq aallaqqaammut isumaagaluartuniit unammillernarnerungaartut paasineqarpoq.

Paasinarsigujortaarlu nuna tamakkerlugu assersuutigalugu oqaasertaliunneqartartunut allanullu immikkoortunut paasissutissaatit nukinginnartut ullutsinnut naleqqussarneqarsimanngitsut taamaalillutillu immikkoortukkaanit misissorneqartariaqarlutik atorsinnaassusiilu akuersissutigineqartariaqarlutik. Ajornartorsiutit tamakkua ataatsimut isigalugu kinguneraat NunaGIS nutaq pisortamut taarsiullugu aallartinnissaanut tunngatillugu kinguaattuulersimasooq.

NunaGIS HUB

NunaGIS Hub august 2019-imi beta-versioninngorlugu atorineqalerpoq. Aallaavigisamik nutaamik paasinnineq annertusarniarlugu atuisunik misissuisoqarpoq soqutigisalinnit ukuninnga naalackersuisoqarfiit, kommunit, Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfittut immikkoortortat aamma ilisimatusarfiit. Akissutit atuisunik misissuinermeersut naliliisarluni misissorneqareerput qarasaasiakkullu nittartakkami allanngortiterinernik kinguneqarlutik. Atuisunik misissuinikkut paasineqarpoq amerlanerit aallaavik nutaq pisoqqamat piumanerugaat.

Figur 1: Qarasaasiakktut nittartakkanik taakkuninnga marlunnik sanilliussineq 1-5-imut naliliinermut tunngavissiilluni, 5 pitsaanerpaajulluni

NunaGIS nutaaq hub-itut atuuppoq, taanna isumaqarluni, isertarfinnut amerlasuunik iserfissalinnut nunap assinginik, qarasaasiakktut paasissutissanik paasissutissiissutinillu pissarsiviusinnaasoq, tassa illoqarfinnut, nunaqarfinnut nunaannarmut nunamut allanngutsaaliugaasumut, kommuninut nunallu immikkoortuinut atatillugu.

NunaGIS-imi ullumikkut isertarfiit pingaarnerit takuneqarsinnaapput, taakkunani Kalaallit Nunaanni sumiiffinni immikkuullarissuni paasissutissat nassaarineqarsinnaallutik. Isertarfiit sulii allat marluk, upalungaarsimanermut isertarfik aamma Imarsionermut isertarfik (MSDI) ineriartortinneqarput 2020-llu ingerlanerni aallaavimmut ilanngunneqassallutik.

Tabel 1. NunaGIS-imut isertarfinnik takussutissiaq

NunaGIS Portal	Imaasa allaaserineqarnerat	Killiffik
Nunat assinginut isertarfik	Nunap qanoq issusiisa assingi, portussutsinut narlusuumillu illoqarfinnut, nunaqarfinnut nunaannarmullu.	L
Pilersaarutitut isertarfik	Namminersorlutik Oqartussat soqutigisaasigut (nunap ilai immikkuullarissut allallu) aamma kommunit kommunimut pilersaarusiortarnerisigut pissusiviusunik pilersaarusiorneq aamma nunaminertanik allaffissornikkut aqutsineq pillugit ilisimasat paasissutissallu.	L
Nunap immikkoortuinut pilersaarutitut isertarfik	Namminersorlutik Oqartussat nuna tamakkerlugu nunap immikkoortuinut pilersaarusiaannik ataatsimut nunap assingisigut takussutissiaq, taakku kommunini pilersaarusiornermut nunalu tamakkerlugu nunap immikkoortuinut ineriartortitsinermut tunngasuupput.	L
Silap pissusaanik paasissutissaateqarfik	Silap pissusiisa allanngorneri aamma silap pissusiinut naleqqussarneq nunap assingini.	L
Ilinniartitsissutissanut isertarfik	Ilinniartitsinermut atortussanik, ilisimatusarnermut assigisaannulluunniit GIS-ip nutaamik atorneqarsinnaaneranut assersuutit. Silap pissusaata allanngorneri, nunap assingi,	U

	pilersaarusiorneq allallu pillugit meeqqat atuariinut ilinniarnertuunngorniarnullu ilinniarnissamut neqeroorutit.	
Nunaminertanut isertarfik	Nunaminertanik qinnuteqarnermut qarasaasiarsorneq Tunngaviusumik paasissutissaateqarfimmut pilersaarummut atatillugu ineriartortinneqartussaq. Maannakkut NIN-iusoq taarsissavaa.	U
Upalungaarsimanermut isertarfik	Nunap assingi eqqoqqissaartut aamma nunap qanoq issusiinik paasissutissat nutartikkat inuiaqatigiinnut tunngatillugu suliassanut soorlu Arktisk Kommandomit, Politiinit kommuninilu upalungaarsimatitaasunit Kalaallit Nunaanni sulinermit pingaaruteqarlunnarlutik atugassat.	U
Imarsiornermut isertarfik (MSDI)	Imaani soqutigisanik assigiinngitsunik ataatsimut nunap assingisigut paasisassarsiortarfik - ingerlaartarfinniit qeqqussanik piiavinnut immikkuullarissunut taamatullu imaani kabeleqarfinnut.	U

L(ive), U(nder suliarineqarpoq)

NunaGIS-ip aallaavia nutaaq maannakkut oqaatsinik marlunnik, kalaallisut danskisullu, atuiffiuvoq - naatsorsuutigineqarluni tuluttuua 2020-imi ukiup sisamararterutaasa sisamaanni atorineqalissasoq.

Suliassatut pilersaarutit

NunaGIS-ip siammarneqarnissaanut pilersaarut Naalakkersuisut Geodata 2018-2021-mut nuna tamakkerlugu iloriusissaanni allaaserineqarsimavoq. Siuliini allaaserineqartut NunaGIS-imi aallaavimmik taarsiiniarluni aamma webGIS-aaqqiissutissanik pilersitsiniarluni unammilligassat kingunerisimavaat NunaGIS-imi nutaami webGIS-aaqqiissutissat tallimat sammineqarsimanerat uku a) nunap assinginut isertarfik, b) pilersaarutinut isertarfik, c) nunap immikkoortuinut pilersaarutinut isertarfik, d) silap pissusaanut isertarfik aamma e) Kisitsisitigut paasissutissani kisitsisit pingaarnertit.

2020-p naalernerani tamanut saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigalugu NunaGIS webGIS-aaqqiissutissanik suli allanik marlunnik annertusineqassaaq: Nunaminertanut isertarfik aamma Ilinniartitsissutissanut isertarfik. 2020-p ingerlanerani NunaGIS-imut isertarfiit isertarfinnik suli allanik marlunnik annertusineqarsinnaassagunarpot: Upalungaarsimanermut isertarfik aamma MSDI (imarsiortunut isertarfik). Tamatumani suli apeqqutaassaaq immikkoortumut oqartussaasunit aningaasaliiumasoqarsinnaassanersoq tapersersuisoqassanersoq.

GIS-imut isertarfinnik tunngaviusunik arlalinnik imaqaannarnani NunaGIS "paasissutissanik agguaanermut" tunngaviusumik paasissutissatigut programmimi tunngaviusumik paasissutissanik nalunaarsuiffissami nutaami pingaaruteqartumik inissisimavoq. Paasissutissanik agguasartoq pilersinneqareersup nunat assinginut paasissutissat isumagisinnaanngilai, taamaammallu NunaGIS-ip siunissami nalunaarsukkat taakku sumiiffimmut tassunga tunngaviusumik nalunaarsukkat paasissutissanillu kiffartuussinermut il.il. isersinnaalernissaanut ingerlateqqippai. Kiffartuussinerit arlallit siulliusut (najugaqarfinnut) pilersinneqareerput NunaGIS-ilu aqqutigalugu digitalikkut pissarsiarineqarsinnaallutik. Tunngaviusumik paasissutissatigut programmimi anguniagassatut pilersaarusiaq naapertorlugu ukiut qassissunnguit tulluuttut ingerlaneranni kiffartuussinerit annertusissapput nalunaarsuiffinnik tigussaasunik

nunallu assinganik (pisortatigut aggornilersuineri, nunat aqqi, nunaminertanut nalunaarsuiffik, illuutitik nalunaarsuiffik il.il.)

NunaGIS-imut taassumalu ataaniittut iserfissanut anguniakkatut illuliortaasissaat titartaganngorlugit takussutissiaq kiisalu siunissami tunngaviusumik paasissutissanik nalunaarsuiffissap ataqatigiissarneqarneri Nunap sannaa pillugu paasissutissanut Nunami 2018 - 2021-imut Periusissiami qupperneq 28-29-imi nassarineqarsinnaapput (ilanngussaq 1 takuuk).

Namminersorlutik Oqartussani qitiusumik inatsisit NunaGIS-ip ingerlateqqippai

Nunap sannaa pillugu nuna tamakkerlugu paasissutissiisarfittut Namminersorlutik Oqartussani inatsisit nalunaarutillu il.il. arlallit NunaGIS-ip tapersorsorpari. Tassa imaappoq NunaGIS inatsisinut tunngasunik aqutsinermut naatsorsuutaavoq tunngaviullunilu tassani nunap assinganik tigussaasut killilerner, aggornilersorneri pisussaataitaanerilu sunniuteqartinneqartarput t.i. nunami sumiinnermut tunngasut soorlu takornariaqarnermut akuersissuteqarfiusunik nunaminertanik tunniussinermut pingaaruteqarlunnartut. Pilersaarusiortarnermut inatsimmi § 5 imm. 2 naapertorlugu immikkoortortaqarfinni oqartussat kommunilu ataasiakkaat paasissutissanik saqqummiussisussaataapput taakkuninngalu malinnaatitsisussaataapput.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut nassuiaatini siusinnerusukku allaaserineqartumittut NunaGIS ilaatigut Namminersorlutik Oqartussani soqutigisaqatigiinnut iserfissat pilersaarutit takutinnissaanut ilaavoq, kommunit aqqissuusseqqinneranut pilersaarusiortarnermut nunaminertanillu atugassiinissamut kommuninut 2009-mi agguassinerannut naatsorsuutit. Kommunit nunaminertat pillugit inuiaqatigiinnut soqutigisaqatigiit assigiinngitsunut takussutissaateqanngippata nunaminertat pillugit inatsiseqartitsineri aalajangiinissamut aqqissuussinernik aalajangersimasunik aalajangiinnaanavianngillat.

Pilersaarutitik, kisitsisit pingaarutillit naatsorsorneqarnerannik aamma suussusersiutitik nunap sumiissusaanik ingerlatitseqqinneq

Nunap sannaa pillugu paasissutissanut Nunami 2018 - 2021-imut Periusissiami sumiiffinni oqartussaaffinnilu assigiinngitsuni arlalinni Nunap sannai pillugit paasissutissani paasissutissat nunap ilaanni sumiiffimmut assiliangortinnissaanut ilippanarluartortaa allaaserineqarpoq. Nunap sannai pillugit paasissutissanik assiliangortitsinissamut ineriartortitsinissamullu pilersaarutitik ingerlatitseqqiinnissamut periarfissat annertunerusut pilersinneqarput, taamaalinnikkut pisortatigut ingerlatsineq takujuminarnerulissaaq oqallinnermilu ammanerulerluni.

Nunap sannai pillugit paasissutissat aamma GIS suliarineqarnerani nunap assinganik tunngavik naatsorsuutaalluarpoq, aamma Kalaallit Nunaat danskit oqartussaasuinnut ukiorpassuannngortuni nunaannarmi nunap assinganik pitsaanermik noqqaasarsimavoq. Misiligummik suliniut 2014-2017-imeersumi inernertut massakkut nunap qanoq ittuuneranut tunngatillugu nunaannarmi qaammataasaq atorlugu nutaamik assiliortoqarpoq. Assiliorneq 2022-p naanerani naammassissangatinneqarpoq. Assiliorneq nunap sannai pillugit paasissutissat Namminersorlutik Oqartussani aamma kommunini atorineqarsinnaaneri annertusineqassaaq.

Nunami nunarsuarmilu SDG 2030-mik takussutissat nutaanik suliaqarnermi NunaGIS siunissami qitiusumik inissisimalerpoq, takussutissanik nunamut tunngassuteqartunik assiliartalersuineratigut - kommunit qaffasissusaanik imaluunniit ajornanngippat sumiiffimmut ataasiinnarmut. Taamaaliornikkut sulineq malitseqartinneqarnera Kalaallit Nunaanni oqartussanut aalajangersimasumik atorineqarsinnaasumillu ataavartumik ineriartortitsisoqassaaq.

GIS ataqatigiimmik aaqqissuussaananerata nunap sannai pillugit paasissutissat misissorneqarnissaanut ilusissat arlallit ajornanngitsumik sukkasuumillu suliarisinnaanngortippai. Kisianni tamanna paasissutissat pitsaassusaanut, paasissutissanut isersinnaanissaannut kiisalu inuk pillugu paasissutissat illersorneqarneranut qulakkeersinnisummik piumasaqaatitaqarpoq.

Atuisunik peqataatitsineq, ammaneq ataqatigiinnerlu

Atuisunik peqataatitsineq, ammaneq ataqatigiinnerlu Kalaallit Nunaanni nunap sannai pillugit paasissutissat suliarineranni taakku pingasut tunngaviusumik ineriartortitsinissamut tunngaviussapput, taakku Nunap sannaa pillugu paasissutissanut Nunami periusissiornermi aalajangersarneqarput. Nunap sannai pillugit paasissutissat nutartikkat eqqortullu inuiaqatigiinnut qulakkeerinnissutaapput tassani aalajangiinissamut tunngavissat ataatsimut paasissutissiinermik tunuliaqutaqassammata. Siunissami soqutigisaqartut NunaGIS-imilu atuisut ilaatinneratigut NunaGIS ingerlaannaq nalilersorneqartalissapput aaqqissuunneqarlutillu.

Aningaasaqarnermi sinaakkutit

NunaGIS-imik aallaaveqarnissaq siunissami teknikkikkut ingerlanneqarnera ikiorsorneqarnissaalu qulakkeerniarlugu aningaasanut inatsimmi ukiumut 500.000 immikkoortinneqarput. Aningaasanut inatsimmi NunaGIS-ip ineriartoqqinnissaanut aningaasaliisoqanngilaq. Eqeersimaartuuneq, ineriartorneq paasissutissat kisitsisinngorlugit assiliannngortinnissaalu, digitalikkut nutaanik inerniliinissaq aamma pisortatigut ataatsimut pilersaarusiornissamut tapersiinissamut sakkussat aningasaateqarfinniit, kommuniniit, naalakkersuisoqarfinniit kiisalu tamakkununga soqutiginissinnaasut immikkoortortaqaqarfinniit aningaasaliissutit taamaalillutik apeqqutaasorujussuanngorput.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Pernille Christine Salomonsen
NunaGIS-imut ataqatigiissaarisoq

Toqq/direkte 34 67 14
pecs@nanog.gl

Nunatartani attaveqaaqatigiinnerni uuttutitut ilusilersuut

Uuttutitut ilusilersuut Kalaallit Nunaanni nutartani attaveqaaqatigiinnerni immikkuaaluttortai ataatsimortumik takuneqarsinnaatilersittarpai

1. Teknikkikkut ineriartorneq iluaqutigalugu qaammataasat aamma dronit atorlugit paasissutissat katersorneqarsinnaalerput.

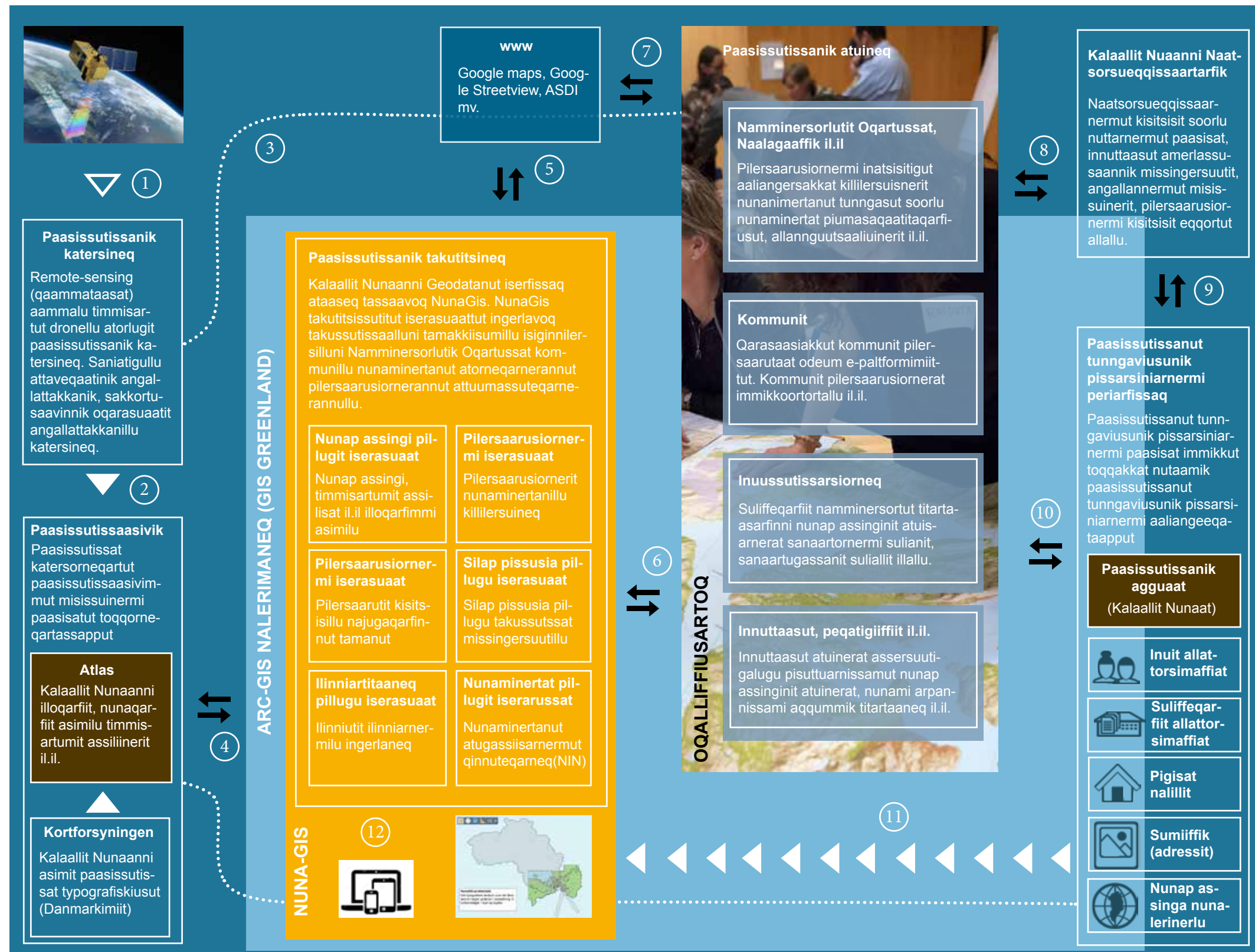
2. Paasissutissat katersukkat qarasaasiamut toqqortitserneqartarput, paasisassiornermi aallerfigineqarsinnaalerlutik. Asimi nunaminertanut paasissutissat danskit oqartussaaffigisaanniittut danskit paasissutissanut atuagaaqqiasigut saqqummersinneqartarput.

3. Smart-phones gps-illit nali-ginnaaleraluttuinnarnerisigut, paasissutissanik katersuisarneq ilinniagaqarsimanngik-kaluarlutik paasiniaasartunik ingerlanneqarsinnaalersima-voq.

4. Kalaallit databankianniit (paasissutissaasiviat) aamma nunap assignut paasissutissaasivianiit aallerluni NunaGIS-mut nunap assigi aamma geodata ikkussuunneqarput. Kalaallit geodatateqarfiit Atlasimut ikiorneqartarput.

5. Geodatagut kalaallit attaveqaaqatigiiffii soorunami nunarsuarmi oqatigiinni annerusunut atassuserneqartarput aamma NunaGIS-ip paasissutissanik aallerfiusartut allat Google Earth aamma Google Streetview saqqummersittarpai. Nunarsuarmi oqatiginik suleqateqarnertigut paarlaasseqatigiittarnerit, assersuutigalugu ASDI, NunaGIS-kuttaaq aamma pisarpoq. Paasissutissat NunaGIS-simeersut internetsikkut allatigut paarlaasseqatigiissutigineqartarput.

6. Paasissutissat assigninngitsorpasuit NunaGIS-imiittut innuttaasunit, pisortaqaarfinit (kommunit, namminersorlutik oqartussat il.il.) inuussutissarsiortunillu atorneqartarput. Paasissutissat pisoqalinninnissaannut oqartussaqaarfiit

susassaqaartut isumaginnit-tusarput, kisianni NunaGIS aqqutigalugu saqqummi-ussinertigut susassaqaar-tut aamma pisortaqaarfiit akimorlugit paasissutissat pissarsiarineqarsinnaapput. NunaGIS-mit paasissutissanik pisortat oqartussaaffeqarfii aallertarput, aammali taakku NunaGIS-imi paasissutissat aaneqarsinnaajuarnissaannut akisussaasuusarput.

7. Kommunini, Namminers-orlutik Oqartussani aamma suliffeqarfinni namminersortuni paasissutissat internetsikkut aaneqartartut atorneqakkajup-put.

8. Geodatanut atatillugu paasissutissat imminnut ataqaatigiissut siammaakkalut-tuinnarput. Paasissutissanut tunngaviusunut periarfissatigut geodatat atorneqarsinnaaneri annertusiartuinnarput, nunap assigni paasissutissanut attavilerneqarsinnaalemeri ilutugalugit paasissutissarpas-suaateqartoqalermaat.

9. Paasissutissanut tunngaviusunik pissarsiniarner-ni periarfissat inuummut adressianullu paasissutissanut attaviliisarput.

10. Geodatat ilaat tunngavi-usumik paasissutissatut toqqarneqarnikuupput. Tas-saapput nunat assigi aamma nunalerutitut tunngasut, sumiiffinnut paasissutissat (adressit aamma sumiinneri), kiisalu illuutit pigineqartut nalunaarsornerisa paasis-sutissartaat (nunaminertanut akuersissutit aamma illuutit nalunaarsorneri). Inuussutis-sarisutigalugu atuisartut paasissutissat tunngaviusut , paasissutissanik siarmarteri-vikkut siunissami toqqaannar-tumik aasinnaalissavaat.

11. Nunalerutilerinermut attuu-massuteqartunik paasissutis-sat tunngaviusut NunaGIS-mut ingerlatsinneqartarlutillu tassuuna nittarsarneqartarput.

12. Periusissiap atuuffiani, atu-isartut angallattakkat atorlugit, mobiilit tablesillu, NunaGIS-si-miit aallersinnaalissapput